

Kedgeli Ujság

Noviszád, 1940 augusztu

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 211. szám

Berlin igen közelinek tartja a magyar-román-bolgár tárgyalások megindulását

Az amerikai parlament megszavazta az ötmilliárdos hadiköltségvetést
A németek június 25-től július 31-ig 1,270.000 tonna hajóteret sülyesztettek el

Rómából jelentik: Az olasz lapok változatlan érdeklődéssel foglalkoznak a magyar-román viszonytal. A Stampa a következőket írja: A román kormányférfiak birtokában ma már olyan adatok vannak, amelyek alapján megállapíthatják, hogy minden taktikázás és halogatás végzetes játék volna és egyáltalában nem vána hasznára Romániának, amely csak most távolodott el a husz éven át védelmezett politikai rendszertől.

A Telegrafo a küszöbönálló magyar-román tárgyalásokkal kapcsolatban a következőket írja: Budapesten hangsúlyozzák, hogy Magyarország — a tengelyhatalmakkal való egyetértésben — Romániától várja azt a kezdeményező lépést, amelynek a függő kérdések megoldásához kell vezetnie. Ami az új magyar-román határt illeti, Budapesten hangsúlyozzák, hogy olyan egyszerű határvonal megvonásáról van szó, amely lehetővé teszi Európának ezen a vidékén az állandó politikai és gazdasági rend fenntartását. A tengelyhatalmak már bejelentették, hogy megfelelően közre akarnak működni a fennálló kérdések igazságos és békés megoldása érdekében.

A Giornale d'Italia berlini tudósítója szerint jólétesült német körökben a salzburgi és római megbeszélések következtében igen közelinek tekintik Magyarországot, Románia és Bulgária között a közvetlen tárgyalások megindulását. Ezeknek a tárgyalásoknak — mondják Berlinben — a kölcsönös megértés szellemében kell lefolyni és minden bizonnyal meg egyezésre vezetnek.

GÖRING LAPJA A HELYZETRŐL

Berlinből jelentik: Az Eisener Nationalzeitung budapesti tudósítója foglalkozik a salzburgi megbeszélések magyar sajtóvisszhangjával. Hangsúlyozza a magyar sajtónak azt a véleményét, hogy Magyarország és a tengelyhatalmak között a határujjárendezés kérdésében teljes az összhang. A trianoni és neuilly békeparancsok határozmányjai megváltoztatásának új, egyszerű határok megteremtésével és a tartós béke szavatoásával kell járnia. Magyarország elvárja, hogy Románia mielőbb tárgyalásokat kezdjen vele az új határokról.

ról. A béke érdekében nem szabad semmiféle zavaró körülménynek fellépni, amely esetleg intézkedéseket váltana ki vagy bármilyen belföldi vagy külföldi lépés-

re adna okot. Eppen ezért sulyt kell helyezni arra, hogy a magyar-román kérdést mielőbb megoldják.

Nem lehet szó népcseréről

Genfből jelentik: A Neue Zürcher Nachrichten budapesti tudósítója a népcserre kérdéssel foglalkozva, ezeket írja: Szó sem lehet a magyar népnek oly módon való kicseréléséről, mint ezt Románia egyes barátai a demokrata országokban elterjesztik. A Volga mentén, Besszarábiában, Galiciában és Északbukovinában lakó német kisebbségeket vissza lehetett teleptetni a nagy német birodalomba, mert ezek gyarmatosokként éltek messzi országokban. Nem lehet azonban egy ország öslakosságát hazájától elszakítani, mert az Erdély délkeleti részén lakó székelek nem lennének többé székelek, ha a magyar sikságon kellené élniök. Más a helyzet a románoknál, akik lassanként beszivárogtak Erdélybe. Nem újabb népvándorlást kell tehát rendezni, hanem helyre kell állítani a megzavart jogi állapotot.

AZ EDDIGI EREDMÉNYEK

A Basler Nachrichten római tudósítója ezeket írja: Ha áttekintjük a jelenlegi helyzetet, akkor láthatjuk, hogy az eddigi eredmények is elég figyelemreméltóak. A dunai és balkáni államok között sikerült biztosítani a közvetlen tárgyalások útját. Szovjetország érdekterületét a Balkánon körülhatárolták. A dunai és balkáni államok mindegyike elismeri Németországnak és Oroszországnak e területen való, másokat megelőző földrajzpolitikai és gazdasági érdekeit. Franciaország — e területnek korábban oly fontos tényezője — nem játszik többé szerepet a Balkánon és teljesen elűnt Angliának a dunai és balkáni téren korábban érvényesült erős befolyása is. Mindezek a körülmények olyan gazdasági helyzetet teremtettk, amellyel a tengelyhatalmak igen meg lehetnek elégedve. Ez a helyzet — a dunai és balkáni államok most megkezdődő közvetlen tárgyalásaival — még inkább a tengelyhatalmak javára változhat.

BUDAPEST ELÉGEDETT

A Neue Zürcher Zeitung budapesti tudósítója ezeket jelenti: A román miniszterek németországi és olaszországi útjának eredményével Magyarországon meg vannak elégedve. Ennek oka az, hogy a revíziós kérdés gyorsított ütemben való elintézése a magyar külpolitika sikerét jelenti. Budapesten bizakodó a hangulat, mert a státskovo eddigi elvét feladták és azt most a revízió elvével helyettesítették.

A BUKARESTI KORONATANÁCS

Bukarestből jelentik: A koronatanács tagjai Gigurtu és Manoilescu beszámolója után feltünően nyomott hangulatban távoztak és a sajtónak semmiféle felvilágosítást sem voltak hajlandók adni.

HITLER TALALKOZIK PETAINNEL?

Vichyben elterjedt hírek szerint Laval Párisba utazik, ahol Hitler és Petain találkozását készíti elő. Hitler állítólag hajlandónak mutatkozott arra, hogy Petaint fogadja. Híre jár annak is, hogy Anglia felszólította a Petain-kormányt, engedje át a francia birtokban levő Madagaszkár szigetét angol flottatámaszpont céljaira. Bár a francia kormány még nem válaszolt erre a kérésre, bizonyosra vehető, hogy a válasz elutasító lesz. Berlini értesülés szerint Elzász-Lotharingiát a német birodalom vámegeységéhez csatolták.

NÉMET HADIJELENTÉS

A német védeőfőparancsnokság közli: A légi erő tevékenységét a kedvezőtlen időjárás szerdán is károsan befolyásolta. A csatornában végzett fegyveres felderítés során egyedül haladó, felfegyverzett ellenséges kereskedelmi hajókat bombáztunk. Kisebb létszámú légi erőkkel végrehajtott éjszakai támadások a délangliai kikötőkben mutatkozó hajók és a kikötői berendezések, valamint ellenséges

tényszóróállások ellen irányultak. Repülőink robbanásokat és tűzvéseket figyeltek meg. Az esti órákban Dover magasságában brit és német vadászgépek között harcra került a sor. Anélkül, hogy saját veszteségünk lett volna, öt angol gépet és két záróléggömböt lelőttünk.

Egyedüljáró brit bombázók a nap folyamán berepültek Norvégiába, Dániába és Hollandiába. Közülük háromat lelőttünk. Az ellenség összes vesztesége szerdán 8 gép volt. Két német gép eltűnt.

A REUTER-IRODA CSÜTÖRTÖKI JELENTÉSE

A Reuter-iroda jelenti, hogy csütörtök reggel Délkeletanglia több pontján gyújtóbombákat dobtak le. Más vidékeken ugyancsak bombákat dobtak le, amelyek károkat okoztak.

A BÉKEPÁRT ÉS CHURCHILL HIVEINEK UCCAI HARCA

Genfből jelentik: A francia rádió közölte, hogy London egyes kerületeiben Churchill párthívei és a békepárti munkások között harc zajlott le.

TÖRÖKORSZÁG CAFOLJA A CSAPATSZÁLLÍTÁSOK HIRÉT

A török távirati iroda erélyesen cáfolja azokat a külföldi lapokban elterjedt híreket, amelyek szerint csapatokat szállítanak Törökország keleti tartományába.

A SZOVJET FÖTANÁCSANAK ÜLÉSE

Moszkvából jelenti az Avala: Hivatalosan közlik, hogy a szovjet fötanácsának hetedik ülészaka csütörtökön nyílik meg a Kremlben.

AZ OLASZOK TERNYERESÉGE AFRIKÁBAN

Rómából jelenti az Avala: Kurmuk elfoglalásával az olaszok Abessziniából a Nilus felső vidékéig nyomultak előre. Kassale elfoglalása után az olasz arevonalat Szudán déli részére is kiterjesztették. Kurmuk elfoglalását hosszú és gondos előkészület előzte meg. Ennek a helynek az angolok számára nagy hadászati jelentősége volt. Az olasz csapatok heves küzdelem után foglalták el a várost. A harcokban különösen a benszüllött askari-harcosok és a Dubat-törzs tagjai tűntek ki. Az askariknak töbörás harc után sikerült a várost elfoglalni. Az angol csapatok fejvesztetten menekültek.

Göring:

A német légi haderő teljesen felkészült

és csak a támadási parancsot várja

Megszakadt az angol-japán diplomáciai viszony

Spanyol csapatösszevonások Gibraltár közelében

Berlinből jelenti az Avala: A német távirati iroda közli:

A franciaországi hadjárat befejezése óta bizonyos körökben az a benyomás alakult ki, hogy Németország most csak félerővel harcol Anglia ellen. Berlini katonai körökben kijelentik, hogy semmi sem tévesebb ennél a magyarázatnál. Németország ugyanolyan elszántsággal és a győzelembe vetett hittel harcol Anglia ellen, mint ahogy Lengyelország ellen küzdött. Ennek a háborúnak egész sulya néhány ezer ember vállára: a tengeralattjárók és harci csónakok legénységére, vala-

mint a repülőkre nehezedik. Az Anglia elleni hadviselés természetesen más, mint a Franciaország elleni háború volt, ahol tömegeket vetettek harcba.

Azok az eszközök, amelyeket Németország az Anglia elleni harcban használ — a különleges fegyvernevekre való tekintettel — csupán a harcosok bizonyos számának harcbavetését engedik meg. A német búvárnaszádok és gyors harci csónakok, a harci és vadászgépek annak a karnak a hegyét jelentik, amelyet tapasztalt harcos forgat. Ez a harcos a német nép.

Ha azt kérdik, mikor támad végre Németország, erre azt kell felelni, hogy Németország már öt hete támad, a fegyverszünet napjától kezdve minden nap és minden órában.

Minden nap a tengeralattjárók újabb sikereit, a gyors harci csónakok sikeres támadásait és a német repülőek eredményes harcait jelenti a csatorna és az angol partvidék felett. Ezek a

hadműveletek minden résztvevőtől bátorságot és a legnagyobb fokú aldatkészséget követelik.

Német katonai körökben kijelentik, hogy

a német tengeri erő — a főparancsnokság jelentései szerint — június 25-től július 31-ig összesen 936.000 tonna angol kereskedelmi hajóteret süllyesztett el. Ez átlagosan heti 187.000 tonna veszteségnek felel meg. A német légi erő az említett idő alatt 334.000 tonna elsüllyesztést jelentett. Az összes elsüllyesztett hajótér tehát 1.270.000 tonna.

A több, mint negyedmillió tonna heti veszteséget Anglia sem bírja el sokáig. Itt csupán a legalacsonyabb számokról van szó, mert a fenti adatokban nincs benne az a számos kereskedelmi hajó, amelyet a bombázók sulyosan megrongáltak.

Az említett időszakban Anglia legalább 370 repülőgépet veszített. Tényleges vesztesége azonban sokkal nagyobb, mert számos eltálat repülőgépe nem használható többé.

AZ ANGOL LÉGÜGYI MINISZTERIUM JELENTÉSE

Az angol légügyi minisztérium közli: Angol bombázók kedden egész nap felderítéseket végeztek Észak-franciaország és Hollandia katonai célpontjai felett. Ostende mellett megrongálták a vasúti vonalat, továbbá károkat okoztak a Cherbourg, valamint a Boulogne melletti repülőterén. Partvédő repülőgépeink felderítő utjuk során támadásokat intéztek a norvég tengerparton levő tüzérési állások, a nyílt tengeren pedig Stavengertől északra élelmi-szerszállító hajók ellen. Egy német tengerészeti támaszpontot is megtámadtak. Egy angol repülőgép eltűnt. (A. A.)

LÉGI TÁMADÁSOK ANGLIA ELLEN

Londonból jelenti: A légügyi és a közbiztonsági minisztérium közli: Az elmúlt éjjel ellenséges repülőgépek a Themze torkolata körüli és a csatorna melletti vidékeket bombázták. Néhány épület könnyebben megsérült. A bombázásnak nincs áldozata. (A. A.)

Londonban hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint július folyamán 240 ellenséges repülőgépet lőttek le (A. A.)

A Reuter-iroda értesülése szerint az Amerikában készült bombázógépek leszállás nélkül rövidesen megérkeznek Kanadából Angliába. (A. A.)

A SIKERES VISSZAVONULÁS

Nairobi-ból jelenti az Avala: A Reuter-iroda jelentése szerint a nairobi katonai parancsnokság szerdán este a következő jelentést adta ki:

Dobelnél, Mojaletől 50 kilométerre délre, erős ellenséges alakulatokkal találkozottunk. Csapatunk heves küzdelem után abbahagyta a harcot. Repülőink ebben a körzetben felderítéseket hajtottak végre.

A Stefani-iroda sansebastiani közleménye a fenti jelentésekhez a következő megjegyzést fűzi: A jelentés tréfás volta nyilvánvaló. Ez a jelentés ugyanazokkal a közleményekkel hasonlítható össze, amelyek az angol csapatok norvégiai és flandriai »sikeres visszavonulásáról« számoltak be. (A. A.)

SPANYOL CSAPATÖSSZE-VONÁSOK

Newyorkból jelenti: A szerdai nap folyamán egyre-másra érkeztek Newyorkba a mind nagyobb feltűnést keltő értesülések arról, hogy La Lineában spanyol csapatösszevonásokat és a spanyol hajóhad mozgulatait figyelték meg. A hír jelentőségét növeli az a tény, hogy La Linea — mint ismeretes — Gibraltár közelében fekszik.

Az amerikai hadügyi költségvetés

Washingtonból jelenti: Az amerikai képviselőház háromórás vita után megszavazta a közel öt milliárd dolláros hadügyi pótköltségvetést. Ez a legnagyobb költségvetés, amelyet az amerikai fegyverkezés érdekében valaha elfogadtak. Ebből az összegből 200 különböző nagyságú hadihajót építenek, 1.200.000 főnyi hadsereget szerelnek fel, 800.000 ember számára pedig tartalékfelszerelést szereznek be. Ezenkívül 19.000 repülőgépet építenek és hitelekkel nyújtanak az amerikai fegyverkezési és hadiiparnak e nagy rendelések lebonyolítására. A most meg-

szavazott póthitelekkel a szárazföldi haderő 1941-re szóló költségvetése 6,8 milliárdra, a haditengerészet költségvetése pedig 3,2 milliárdra emelkedik. A rendkívüli hitelekkel szóló törvényjavaslat megerősíti azt a Rooseveltnek adott korábbi felhatalmazást, amely szerint a kormány ellenőrzést gyakorolhat a nemzetvédelem szempontjából fontos valamennyi ipari üzem felett. A képviselőház által megszavazott törvényjavaslatot most sürgősen a szenátus elé terjesztik és számitanak a gyors elintézésre.

A német sajtó az angol zárlat kudarcáról

Berlinből jelenti: A Deutsche Allgemeine Zeitung ezeket írja: Az a tény, hogy Anglia le akarja zárni vagy már le is zárta legnagyobb kikötőjét, Londont, szebben beszél, mint mindazok az angol parlamenti modorban elhangzott nyilatkozatok, amelyek a Németország és Európa ellen irányuló zárlat rendkívül hatásosságáról szólnak. Azzal, hogy más országok elleni zárlatról beszélnek, szemelláthatóan el akarják terelni a figyelmet az Anglia elleni zárlatról.

A Lokalanzeiger is gunyosan foglalkozik azzal az angol elhatározással, hogy a semleges államoknak Európába irányuló kereskedelmét angol ellenőrzésnek kell alávetni. A lap szerint mindez csak megfélemlítési kísérlet. Nagybritanniának eddig nem sikerült

keresztülvinnie a Németország elleni zárlatot és még kevésbé sikerül ez az egész szárazfölddel szemben, mert ehhez Nagybritanniának nincs elegendő ereje. Az angol intézkedések nem érintik Németországot. Egyébként az angol önkény attól függ, mennyire engedik magukat megfélemlíteni a semlegesek — írja a lap. (A. A.)

AZ ALCANTARA SÚLYOSAN MEGSÉRÜLT

A Stefani-iroda Rio de Janeiról jelentése szerint az ottani kikötőbe várják az Alcantara brit hajó érkezését. Az Alcantara brit hajó érkezését. Az Alcantara csatát vívott egy német gégecirkálóval az Atlanti Óceán déli részén. A hajó a harcban súlyos sérüléseket szenvedett.

Göring nyilatkozata

Zürichből jelenti: A Neue Zürcher Zeitung közli Göringnek egy amerikai újságíró előtt tett nyilatkozatát. Göring kijelentette, hogy a német légi haderő teljesen felkészült az Anglia elleni támadásra. Eddig leginkább csak felderítő akciók voltak, de a német légi haderő csak a támadásról szóló parancsot várja, hogy teljes erejével meginduljon Anglia ellen.

OLASZ HADIJELENTÉS

Az olasz főhadiszállás közli: A Földközi-tenger keleti részén július 28-án tengeri egységek ellen lezajlott légi tevékenység során egy angol torpedóromboló elsüllyedt. A Málta elleni felderítő repülőalkalmából egyik vadászgépünk harcban bocsátkozott egy ellenséges köteléssel. Két ellenséges gépet lelőttünk. Egyik repülőgépünk nem tért vissza.

Keletafrikában eredményes légi hadműveleteket hajtottunk végre. Vejirben egy gépkocsiparkot sikerrel bombáztunk. Az ellenség Cassala ellen légi támadást intézett, de csak elenyésző kárt okozott.

AZ ANGOL—JAPÁN VISZONY

Londonból jelenti: Az angol sajtó és a londoni politikai körök rendkívül komolyan tartják az

angol—japán helyzetet. A további letartóztatásokban annak jelét látják, hogy Japán mereven elzárkózik az angol álláspont elől. Nem hiszik, hogy az angol tiltakozó jegyzék nyomán lehetőség nyílne a békés elintézésre, sőt minden pillanatban a viszály kiszélesedését és a diplomáciai viszony megszakadását várják.

NEM SZAKADTAK MEG A NÉMET—JUGOSZLÁV GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK

Berlinből jelenti: Tájékozott német helyen valótlannak minősítik a Daily Expressnek azt a hírt, hogy a Németország és Jugoszlávia közti kereskedelmi tárgyalások megszakadtak. Ugyanezek a körök kijelentették, hogy jelenleg svájci kereskedelmi küldöttség tartózkodik Berlinben és gazdasági tárgyalásokat folytat.

Angliát 30 nap alatt megszállhatják

— mondja az amerikai hadügyminiszter

Nem villámháború, hanem a felőrlés háborúja folyik Anglia ellen — írja Gayda

Anglia hajóvesztése napi 30.000 tonna

Rómából jelentik: Gayda a Giornale d'Italia vezércikkében »Felőrlés« cím alatt foglalkozik az Anglia elleni háborúval. Hangsúlyozza, hogy az Anglia és a brit birodalom elleni háború győzelmes folytatása döntő eseménye lesz az európai rend kialakulásának. Ennek a háborúnak a körülményei azonban nem lehetnek ugyanazok, mint a franciaországi hadjárat körülményei voltak. A különbség nem is annyira Nagybritannia katonailag jól védett sziget helyzetében, mint inkább az angol világbirodalom egész rendszerében rejlik. Ez a világbirodalom igen jelentős védelmi és támadóeszközökkel vesz részt a küzdelemben. Az Anglia elleni háború tehát nem lehet az a villámháború, amelyet Franciaországban folytattak, hanem a felőrlés és a fokozódó pusztítás háborúja. Ebben a harcban módszeres eljárással kell elpusztítani és felőrlni az angol birodalom erőt. Németország jelenleg két feladatot teljesít: Az angol szigetország belső szervezetét pusztítja el, másrészt pedig a szigetországot elvágná a külvilágtól. A brit világbirodalom a földkerekség

negyedrészt foglalja el, de ennek a rendszernek éppen szétszórtságában van a gyengéje. Ezért hivatkozott Nagybritannia mindig tengeri uralmára. Olaszország beavatkozása ezt az uralmat megdöntötte. Az olasz beavatkozásnak azonban nemcsak katonái, hanem politikai következményei is vannak: a Japán és Anglia között megnövekedett feszültség, továbbá az indiai és délafrikai nemzeti megmozdulások. Nagybritannia és az angol gyarmatbirodalom erejének felőrlése gyors ütemben folyik.

TELEKI ÉS MUSSOLINI TÁVIRATVÁLTÁSA

Budapestről jelentik: Teleki magyar miniszterelnök a Ducét születésnapja alkalmából a maga és a magyar kormány nevében meleghangú táviratban üdvözölte Mussolini a táviratra a következő választ küldte:

Jókívánásait kifejező távirata nagy örömet szerzett nekem. Köszönetemet fejezem ki Nagyméltóságodnak és a magyar kir. kormánynak.

Bratianu és Jorga

Berlinből jelentik: A Der Dienst aus Deutschland a közép-európai helyzettel foglalkozva, többek között ezeket írja:

A kedd este tartott román minisztertanácsban arról tárgyaltak, hogy lehetne Románia új tájékozódását a leghelyesebben valóra váltani. Ha ez valóban így van, akkor legalábbis alkalmatlannak kell erre tekinteni Bratianu György minap megjelent könyvét. Ő éppen most kapott rá arra a vesszőparipára, amelyen Jorga egyetemi tanár is eleget lovagolt, hogy t. i. »a székelyek magyarul beszélnek ugyan, de nem magyar fajuk«. Emellett Bratianu György — mint ha csak Versailles idejét éné — különböző statisztikákkal ki akarja mutatni, hogy hány magyar él illetve nem él Erdély területén.

Bolgár vélemény Manoilescu nyilatkozatáról

Szófiából jelentik az Avala: Bolgár kormánykörökben nagy jelentőséget tulajdonítanak Manoilescu román külügyminiszter sajtónyilatkozatának, amely megerősítette, hogy a román kormány konkrét bizonyítékát adja majd

ama jóakarátának, hogy szomszédaival barátságos viszonyt tartson fenn. Szófiában hangsúlyozzák, hogy Manoilescu nyilatkozata pozitív hatással lesz a dunai és balkáni helyzet további alakulására.

Anglia beismeri kikötői lezárását

A német távirati iroda közli: Az Associated Press szerint angol részről most ismerték be először hivatalosan, hogy Anglia legnagyobb kikötői közül több lezártnak tekinthető. Más kikötők rendszer forgalmát a háborús viszonyok

erősen korlátozzák. Cross angol hajózásiügyi miniszter legutóbbi rádióbeszédében kijelentette, hogy az ellenség tevékenysége bármikor szükségessé tehet bizonyos változtatásokat az angol kikötők használatára terén.

ANGLIA VESZTESÉGE A TENGEREN

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia hangsúlyozza, hogy a tengelyhatalmak nagyszabású támadása fokozódó erősséggel alakul ki Anglia tengeri utjait ellen. Az angol veszteségek igen nagyok. Körülbelül napi 30.000 tonna az elsüllyesztett hajótér és az elpusztított rakomány meghaladja a napi 50.000 tonnát. Egy hónapra át-

számítva, ez körülbelül egymillió tonna elsüllyesztett hajótér és másfél millió tonna megsemmisített áru jelent. Mindez azonban csak a bevezetés. Anglia segítséget kér Amerikától, de Amerika azt feleli, hogy előbb repülőgéppályákat kell építenie. Ha mindezt tekintetbe vesszük, Nagybritanniának 1942-ben már csak a Cháron birkája áll majd rendelkezésére, amelyen sötét lelkét az alvilágba küldheti — írja a lap.

Az amerikai hadügyminiszter beszéde

Washingtonból jelentik: A képviselőházban Stimson hadügyminiszter a hadkötelezettség bevezetése mellett szólalt fel. Kijelentette, hogy csakis ez az egyedüli mód a háborús veszedelem elhárítására. Az Egyesült Államok hadereje jelenleg 220.000 főnyi sorkatonaságból és a nemzeti gárda 243.000 tagjából áll. A továbbiakban utalt arra, hogy Hollandia határára egy mérföldjét 1300 katona, Belgiumban pedig 500 katona védte, ezzel szemben Amerikában csupán negyvenhét katona jut egy mérföld megvédésére.

férfit haddkötelesek, nem pedig a 18—64 év közöttiek.

BENZINKIVITELI TILALOM

Az Egyesült Államok kormánya megtiltotta a repülőgépbenzin kivitelét a nyugati féltekén kívüli bármely országba. A nyugati féltekén kívül működő amerikai légitársaságok azonban hozzájárulhatnak a szükséges üzemanyaghoz. Roosevelt tiltkára újságírók előtt kijelentette, hogy ezt az intézkedést Maxwell, a kiviteli ügyek vezetője javasolta és azt Roosevelt jóváhagyta. Végül közölte, nem tudja, vajon Amerika szállíthat-e ezentúl benzint Angliának.

NÉPSZÖVETSEGI HIREK

A Neue Zürcher Zeitung értesülése szerint a kínai kormány elrendelte népszövetségi irodájának bezárását. Az iroda személyzete már visszaindult Kínába.

Genfből jelenti a német távirati iroda: Népszövetségi körökben azt állítják, hogy Churchill a tájékoztató minisztériumból kivált lord Perthnek felajánlotta az Avenol főtitkár lemondásával megüresedett főtitkári állást. Lord Perth több évig volt a Népszövetség főtitkára.

Amerikai-szovjet kereskedelmi tárgyalások

Mint a német távirati iroda jelenti, a moszkvai amerikai nagykövetség és a külkereskedelmi népbizottság között jelenleg tárgyalások folynak a szovjet-amerikai kereskedelmi szerződés meghosszabbításáról. Az 1930 augusztusában megkötött kereskedelmi szerződést megállapodás szerint minden év augusztus 6-án hosszabbítják meg. Az Egyesült Államok moszkvai nagykövete ebben az ügyben tanácskozott Mikojan külkereskedelmi népbiztossal.

TUKA BESZÁMOLÓJA

Pozsonyból jelenti az Avala: Az átalakított szlovák kormány első ülésén Tuka miniszterelnök beszámolt a salzburgi megbeszélésekről. Ezután Tuka és Mach miniszter Csatlós tábornok hadügyminiszterrel a Hlinka-gárda katonai kiképzéséről tanácskozott.

ELSÜLLYEDT ANGOL HADIHAJÓ

Az angol tengernagyi hivatal közli, hogy a Dileight torpedóromboló ellenséges légi támadás következtében megsérült és elsüllyedt. A Dileight 1375 tonnás volt. Felszerelése 4 darab 4.7 hüvelykes ágyú, hat kisebböblű ágyú és 8 darab 21 hüvelykes torpedóvető volt. Személyzetének létszáma 145 főre rugott.

ISMÉT BOMBÁZTAK GIBRALTÁRT

Szerdán a késő délutáni órákban ismét repülőgépek jelentek meg Gibraltár felett és sok nehéz bombát dobtak le a gibraltári erődökre, bár az angol védelmi ütegek hevesen tüzeltek rájuk.

Az 1940-1941. évi költségvetés, 2.381 millió dinárral haladja meg az 1939-1940. évi költségvetést

Dr. Sutej Juraj pénzügyminiszter expozéja a költségvetésről

Dr. Sutej Juraj pénzügyminiszter a lyublyanai rádió mikrofonja előtt felolvasta az 1940/1941. évi költségvetési év utolsó nyolc tizenkettővel kapcsolatos nyilatkozatát. A pénzügyminiszter beszédét, a lyublyanain kívül az összes jugoszláv rádióállomások is közvetítették szerdán este fél nyolc órakor.

Dr. Sutej Juraj pénzügyminiszter expozéja elején rámutatott arra, hogy soha még kormány ilyen körülmények között nem volt kénytelen költségvetést hozni, mint a mostani, amely 1939 augusztus 26-án került az ország élére. A költségvetés meghozatalánál súlyos feladatok előtt állott a kormány, amelynek az új helyzethez kellett alkalmazkodnia és ugyanakkor számolnia kellett az ország gazdasági életének és a polgároknak teherbíró képességével is, ugyanakkor az erősebb rétegekkel szemben több követelést is kell támasztani, mint a gyengékkel szemben, még pedig éppen az erősebbek érdekeire való tekintettel. A gazdaságilag gyengébbekre nem lehetett több terhet hátrítani, mert ez anyagi létük veszélyeztetését jelentette volna. Sőt a kormány éppen ez utóbbiak érdekében bizonyos könnyítéseket is kénytelen volt foganatosítani.

Egészen természetes, hogy a megfelelő pénzügyi intézkedések nem egyedül állóak Jugoszláviában, mert hasonló intézkedéseket kellett foganatosítani az összes európai államoknak is. Összehasonlítva a Jugoszláviában foganatosított intézkedéseket a többi államokéval a pénzügyminiszter arra a megállapításra jutott, hogy ezek igen enyhék. Igaz ugyan, hűzte tovább dr. Sutej, ha a mai helyzet tovább tart, akkor Jugoszlávia is kénytelen lesz újabb intézkedéseket foganatosítani, hogy eleget tehessen a nagy követeléseknek.

A pénzügyminiszter ezután részletesen ismertette, hogy az egyes államokban mennyire emelték a közterheket. Ezek alapján megállapította, hogy

Jugoszlávia három irányban fejlesztette jövedelmeit:

elsősorban, hogy jobban és igazságosabban fizessenek adót, a büntető rendelkezések megszigorításával, amivel megakadályozzák a sikkasztásokat és az adóalapok kijavításával az igazságosabb adóztatás érdekében, tekintettel az adóalanyok szociális helyzetére és az erősebb pénzügyi hatás elérése érdekében.

Az állami bevételek fokozása érdekében a földadónál a kiegészítő adó alapjait progresszíven emelték, még pedig a 20.000 dináros tiszta kataszteri jövedelemtől kezdve. A kiegészítő adó 7-16% között változik. A házadónál csak a kiegészítő adó skáláját változtatták meg az eddigi 2-14% helyett 2-15% lesz. A kereseti adónál bevezették a minimális adót, kiterjesztették az átalányban fizetők körét és a nagyobb adófizetőknel bevezették a kötelező könyvvizetést. Az alap adó fokozatai most 6, 8, 10 és 12%, a régebbi 6, 8 és 10% helyett. A kiegészítő

adónál az alapnál történt változás, amennyiben azt 40.000 dinártól számítják, és 4%-tól 20%-ig emelkedik. A 20%-ot egy millió dinárnál fizetik. Régebben 2-12% volt a fokozat. A társulati adónál az eddigi helyett 10-25% között mozog a progresszív fokozat.

Az illeték emelés nem történt lineárisan, hanem csak esetenként és itt ismét a gazdaságilag erősebbet érinti, amikor azok bizonyos ellenszolgáltatásokat vagy intervenciókat kérnek szerveiken keresztül. A vám-emelésnél a főszeret a nemzetközi események játszó, amelyeknek a javak kicserélésére is befolyásuk volt. A kiviteli vámkat főleg a világi piaci áraknak megfelelően állapították meg és emelkedésük többnyire automatikus volt. A monopóli terén kizárólag a monopóli cikkek árának megváltoztatására szorítottak az intézkedések.

Legfőbb állami igazgatás	178,8	145,7	-	33,2
Nyugdíjak és rokkantdíjak	1050,0	1312,6	+	262,6
állami adósságok	1144,5	1533,7	+	389,1
igazságügyminisztérium	365,5	398,1	+	32,6
közoktatásügy,	743,0	839,4	+	96,3
külügy	154,3	175,5	+	21,1
belügy	560,8	564,0	+	3,2
pénzügy	853,8	953,0	+	99,3
had- és tengerészeti minisztérium	2928,1	3871,3	+	943,1
épitésügy	213,5	256,9	+	43,4
közlekedésügy	2997,9	3380,9	+	383,0
postaügy	467,2	557,0	+	89,8
földmívelésügy	113,4	137,1	+	23,7
kereskedelemügy	253,6	257,4	+	3,8
népjóléti és közegészségi	202,5	210,4	+	7,9
testnevelési	19,0	28,8	+	9,8
költségvetési tartalék hitelek	40,0	40,0	-	-
Összesen:	12327,9	14708,2	+	2380,3

Az 1940/1941. költségvetési év kiadásai 2380,3 millió dinárral tesznek ki többet az elmúlt költségvetési év kiadásainál. Ebből a hadsereg kiadásai 943,1 millió dinárral vagy az összkiadás 39,1%-ával tesznek ki többet, az állami adósságok törlesztésére 389,1 millió dinárral, 16,3%-kal, nyugdíjakra és rokkant járadékokra 262,6 millió dinárral, illetve 11,4%-kal kell többet fordítani, mint az előző költségvetési évben. Így tehát a kiadási többletből 82% a fenti négy tételre esik.

A BEVÉTELI TÖBBLETEK

Az 1940/1941 költségvetési év kiadásai 2380,3 millió dinárral emelkedtek. Ennek fedezésére gondoskodni kellett a bevételek növeléséről is. Dr. Sutej pénzügyminiszter expozéja szerint a következő bevételekből számítanak a múlt évinél nagyobb jövedelemre:

I. Közvetlen adók, külön adók és pótdadók:

	mill. din.
földadóból	80,0
házadóból	30,0
kereseti adóból	240,0
társulati adóból	100,0
forgalmi és luxus adóból	340,0
a nemzetvédelmi alap speciális hozzájárulásából	180,0
összes adóemelés	970,0

Jugoszlávia pénzügyi intézkedései, összehasonlítva Európa többi államainak intézkedéseivel, egyáltalán nem nevezhetők túlzottaknak, de nem is károsak sem az egyénekre, sem pedig a közgazdaságra. Egészen természetes, hogy a bevételek fokozása szükséges volt, mert csak így lehetett a fokozott kiadásokat növelni.

A nemzetvédelmi kiadások növekedésén kívül azzal is számolni kellett, hogy a költségvetés évről-évre emelkedik, mert az állam szükségletei is növekednek. A háborús pszichózis következtében előállott ár-emelkedés és az ezzel kapcsolatos áruhalmozás is hozzájárult a kis kiadások emeléséhez.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni ennek megítélésénél azt sem, hogy a behozatali cikkek árindexe az 1939 június 10-vel szemben 46,16%-kal a kiviteli árak árindexe pedig 31,3%-kal emelkedett.

AZ 1940-1941 ÉS 1939/40. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Az 1940/1941. költségvetés összegeit az 1939/1940. évivel összehasonlítva, a következő összegeket kapjuk millió dinárokból:

1939/1940	1940/1941	különbség		
Legfőbb állami igazgatás	178,8	145,7	-	33,2
Nyugdíjak és rokkantdíjak	1050,0	1312,6	+	262,6
állami adósságok	1144,5	1533,7	+	389,1
igazságügyminisztérium	365,5	398,1	+	32,6
közoktatásügy,	743,0	839,4	+	96,3
külügy	154,3	175,5	+	21,1
belügy	560,8	564,0	+	3,2
pénzügy	853,8	953,0	+	99,3
had- és tengerészeti minisztérium	2928,1	3871,3	+	943,1
épitésügy	213,5	256,9	+	43,4
közlekedésügy	2997,9	3380,9	+	383,0
postaügy	467,2	557,0	+	89,8
földmívelésügy	113,4	137,1	+	23,7
kereskedelemügy	253,6	257,4	+	3,8
népjóléti és közegészségi	202,5	210,4	+	7,9
testnevelési	19,0	28,8	+	9,8
költségvetési tartalék hitelek	40,0	40,0	-	-
Összesen:	12327,9	14708,2	+	2380,3

II. Fogyasztási adók és vám:

fogyasztási adóból	250,0
illetékekből	170,0
vámból	220,0
összes emelés	640,0

III. Monopólok:

III. Monopólok:	300,0
-----------------	-------

IV. Állami üzemek:

IV. Állami üzemek:	471,0
összesen	2.381,0

Román-orszag megegyezés a vasuti anyag átadásáról

Bukaresti jelentés szerint befejeződtek azok a tárgyalások, amelyek a Besszarabia és Északbukovina kiürítésével kapcsolatos vasuti anyag Szovjetországnak való kiszolgáltatása ügyében megindultak. A szovjet erélyesen követelte a megfelelő vasuti anyag átadását és a román kormány erre azonnal kiküldte megbízottait, akik rövidesen megegyeztek a szovjetdelegátusokkal. Az egyezmény aláírására Odesszában kerül sor, ahova már el is utaztak a román meghatalmazott kiküldöttek.

LIALLÓ!

Chamberlaint néhány nap előtt megoperálták. A műtét után állapota annyira javult, hogy kezelő orvosai nem is adnak ki több jelentést.

Moszkvába megérkeztek a litván, lett és észt szocialista köztársaságok küldöttségei, hogy a három államnak a szovjet szövetségbe történő felvételét kérik.

Az angol kormány elhatározta, hogy az internált osztrák és német állampolgárok egy részét szabadon bocsátja. A 17 évnél idősebb és 70 évnél fiatalabb férfiak közül a betegeket, rokkantakat és azokat engedik szabadon, akik bizonyos speciális ágakban dolgoznak, pl. hadianyaggyárak munkásai, fogtechnikusok, orvosok stb.

A spanyolországi Val de Panas piacterén szokatlan esemény történt. A városka főterére tévedt egy veszett kutya és egymásután száznál több személyt, nagyrészt a falangista ifjúsági szervezet tagjait, megmárt. Azonnal megfelelő oltóanyagot és orvost küldtek a városkába, hogy idejében kezelés alá vegyék a megmárt személyeket.

III. Viktor Emánuel trónra léptének negyvenedik évfordulója alkalmából a »Katimerini« című lap azt írja, hogy az olasz uralkodó 40 évig igen bölcsen és mint igazi király uralkodott. Az olasz-görög barátság sokat köszönhet III. Viktor Emánuelnek. A görög uralkodócsalád az olasszal rokoni összeköttetésben is van. A görög nép hosszú életet kíván a bölc királynak és jólétet bírodalmának.

A pozsonyi szlovák egyetem a szlovák külügyminisztériummal együtt augusztus 20-26. között nyári egyetemi tanfolyamot rendez a Magas Tátrában. A tanfolyamra vendégeként meghívták a német, olasz, svájci, jugoszláv, bolgár, spanyol, román és más egyetemek képviselőit, valamint a vatikáni főiskolák kiküldötteit.

Az »Excaliber« amerikai gőzösön, amely Lisszabonból indul utnak az Egyesült Államok felé, utazik az Egyesült Államok lengyelországi és római nagykövete, valamint Philips is. Windsor hercege és felesége Wood kapitány és felesége álnéven utaznak. A hajó többi utasai nagyrészt különböző nemzetiségű menekültek.

Alfieri berlini olasz nagykövet dr. Ley miniszterrel együtt résztvett a beyreuthi fesztivál keretében előadott »Istenek alkonyá« című Wagner-opera előadásán. Az olasz nagykövetet az előadás előtt Wagner Winnifredné üdvözölte.

A norvég távirati ügynökség jelentést adott ki, amit az összes norvég lapok is közöltek, amelyben a legélesebben elítélik a Londonban székelő norvég kormánynak azt a határozatát, hogy a 20-35 év közötti összes norvégoknak be kell lépniük az angol hadseregbe.

Ottavai jelentés szerint Kanada miniszterelnöke az alsóházban hozzá intézett kérdésre, hogy folytatók-e tárgyalások az Egyesült Államokkal együttes védelmi terv ügyében, vagy arról, hogy az Egyesült Államok katonai támaszpontokat létesítenek Kanadában, kijelentette, hogy magu ez a kérdés, de még inkább a reá adandó válasz nagy visszahatást kelthetne az Egyesült Államokban.

Még nem döntöttek a nyolc millió állami segély felhasználása ügyében

A noviszádi telepi árvízkárosultaknak még várniok kell, míg megtudják, hogyan történnik a segély felosztása — Az elv az, hogy a legszegényebbek ingyen épületeanyagot kapjanak

A telep ujjaépítésére megválasztott városi bizottság szerdán este ülést tartott dr. Milutinovic Obrád helyettes városelnök elnöke alatt.

Az ülésen először ing. Plavsics Nikola nyug. műszaki tanácsos szólalt fel, aki a közgyűléstől nyert meghatalmazás alapján több szakértő bizottsággal együtt felbecsültette azt a kárt, amit az árvíz a telepen a lakóházakban és általában épületekben okozott. Közölte ing. Plavsics, hogy több bizottság dolgozott és ezek egyes tagjait kénytelen volt kicserélni, mert nem végezték munkájukat úgy, amint azt kellett volna. A többi bizottságok tagjai azonban felelősségük tudatában dolgoztak. Megállapították, hogy

a telepen összesen 714 ház dőlt össze és az így okozott kár 15,560.407 dinár. Az összedőlt házak közül 170 már építés alatt állott, amikor a bizottságok kint jártak és azóta is többnek építését kezdték meg.

A városi képviselőtestület által kiküldött kárbecslő bizottság, amely nagyrészt a károsultak bemondásai alapján vette fel a kárt, 22,178.800 dinár kárt állapított meg. Az első becslés alkalmával azonban a megrongált és nem összedőlt házakban esett kárt is felbecsülték, míg a második esetben ez nem történt meg. Tekintve, hogy a megrongált házak kárát 3,500.000 dinárra lehet becsülni, a két becslés között körülbelül 3 millió dinár különbség van.

Plavsics Nikola mérnök jelentésében közölte, hogy

544 összedőlt ház tulajdonosa még hozzá sem nyult semmihez, mert nincsen pénze megkezdeni az építkezést.

Ezeket a házakat kellene a városnak felépítenie. Ez azonban nagyobb összeget igényel nyolc millió dinárnál. Nagy mértékben olcsóbbá tenné az ujjaépítést, ha az állam elengedné a cementre és más építőanyagra kivetett illetéket, azonfelül pedig kedvezményes fuvardíjat is biztosítana a homok, cement, téglák és épületfa szállítására. Ily módon legalább 800.000 dinárt takaríthatna meg a város.

Ing. Plavsics Nikola terve szerint az 544 házat cement alapon cement téglákból és téglákból kellene felépíteni, még pedig egy vagy két típus szerint. Egy ilyen ház építése átlag 20.000 dinárba kerülne, vagyis az 544 ház felépítése közel 11 millió dinárt tenne ki.

Véleménye szerint ezt az egészséges típusú építést csak úgy lehet olcsón és célszerűen megvalósítani, ha a város egy teljhatalmu építési biztost nevez ki, akinek a telepen lenne az irodája és mellé mérnököket meg szakembereket osztanának be. A teljhatalmu biztos hozná meg végzéseit és intézkedéseit a telep ujjaépítése ügyében és ez ellen nem

lenne helye semmiféle felelősségnek vagy panaszoknak. A terv jobb végrehajtása érdekében minden utcából a károsultak két bizalmi embert választanának és ezek véleményét is meghallgatná az ujjaépítési biztos. Ing. Plavsics Nikola kijelentette azt is, hogy ő hajlandó vállalni az ujjaépítés vezetését, de csak abban az esetben, ha a város a fenti feltételeket magáévá tenné.

Nagy Sándor városi bizottsági tag szerint a második becslés által megállapított kár körülbelül 16 millió dinár. A város ezzel szemben csak 8 millióval rendelkezik éppen ezért az a véleménye, hogy mindenkinek illetve az összedőlt ház építését végző vállalkozóknak fizesse ki a felbecsült kár 50%-át. Ebből az összegből mindenki tétő alá hozná a házat és a fennmaradó 50% biztosítása más módon is történhet. Az első 50 százalékos kiosztása után minden egyes károsult ügyét egyenként lehetne elbírálni és egyenként döntést hozni további segélyezésére kérdésében.

A város így 50 százalékos kártalaníthatná az árvízkárosultakat, a házak felépítéséhez szükséges többi pénzt a város kamatmentes kölcsön alakjában nyújtaná az árvízkárosultaknak, míg a kölcsön utáni kamatot külön kivetett városi pótdából a város fizetné. Így azok is viselnék részben az árvíz által okozott károk terheit, akiket megkímélt az áprilisi katasztrófa.

Vadócz Sándor azt javasolta, hogy a 8 millió dinárt úgy osszák fel, hogy mindenkinek jusson 10.000 dinár, a fennmaradó összeget pedig

Az ujjaépítési bizottság a bánnál

A szerda esti határozat alapján a városi ujjaépítési bizottság tagjai dr. Milutinovic Obrád helyettes városelnök vezetésével tegnap délelőtt megjelentek dr. Kijurina Bránko bánnál, hogy megbeszéljék vele a telep ujjaépítésének ügyét. Dr. Kijurina bán először dr. Milutinovic helyettes városelnökkel, ing. Plavsics Nikola nyug. műszaki tanácsossal és Gasparini báni műszaki osztályfőnökkel tárgyalt, majd bekérte a bizottság tagjait is.

A bán dolgozószobájában lefolyt megbeszélésen az a nézet alakult ki, hogy

20 000 dinárig száz százalékosan ki kell fizetni a kárt, azok, akiknek nagyobb kárjuk van, szintén ezt az összeget kapják meg, még pedig olyképpen, hogy a nyolc millió dinárból tízezer dinár értékű anyagot kapnak a károsultak, míg tízezer dinárt a várostól és bánságtól kapnának a telepiek. Az építési anyag beszerzése céljából megbízást kapott a bánsági műszaki osztály vezetője, Gasparini osztályfőnök, hogy a kavics, cement és téglák szállítása ügyében kössön megegyezést a szállítókkal, mert így olcsóbban lehet az anyagot beszerezni.

egyénekenkénti elbírálás alapján osszák szét az arra leginkább rászorultak között.

Derner Richárd javaslata szerint azoknak, akiknek a kára nem tesz ki többet 10.000 dinárnál, térítsék meg száz százalékosan a kárt, míg a többieknek kisebb százalékban adjanak kártérítést.

Legutoljára Pavaszovics, a telepi egylet elnöke szólalt fel. Ismertette a telepi egyletnek a kártérítés kérdésében kifejtett munkáját, majd felolvasta az építésügyi miniszter levelét, amely valósággal bombaként hatott. A levélben ugyanis az áll, hogy

az államtól kiutalandó 8 millió dinárral nem a város, hanem a bánság rendelkezik, amely ebből az összegből a legszegényebbeknek fog építési anyagot beszerezni, hogy ezek felépíthessék házaikat.

A levél felolvasása után mindenki előtt nyilvánvaló volt, hogy mindaz, amit a város tervezett, megvalósíthatatlan, mivel nincs hozzá pénze, mert az állami nyolc milliót a bánság kapja. A bánság pedig maga fogja adminisztrálni ezt az egész ügyet. A levél kétségtelenül lesújtó hatással volt az ülés résztvevőire, akik úgy döntöttek, hogy csütörtökön dr. Milutinovic Obrád helyettes városelnök vezetésével küldöttség keresse fel Kijurina Bránko dr. dunaibánt és tőle tudja meg, mit akar a bánság a nyolc millió dinárral csinálni.

Nagy Sándor ezután azt javasolta, hogy a városelnök hívjon össze sürgősen rendkívüli városi közgyűlést, amely szavazzon meg hat millió dinár hitelt. Ezt az összeget vegyék kölcsön az 50 millió dináros hitelből, amit a Jelzálogbank ad a városnak és ezt a hat milliót bocsássák az árvízkárosultak segélyezésére. Ez a hat millió dinár a becslés alapján megállapított kár 40 százalékat teszi ki és ha ezt a pénzt megkapják a károsultak, mégis megkezdhetik az építkezést és így házaikat őszig tétő alá juttathatják.

Nagy Sándor előterjesztésének ismertetése után az ülés véget ért.

litókkal, mert így olcsóbban lehet az anyagot beszerezni.

Gasparini osztályfőnök a kapott utasítás alapján azonnal meg is kezdte a tárgyalásokat és ezek befejezése után ül ismét össze a városi kártérítési bizottság további döntés meghozatala céljából.

Igy tehát a telepi árvízkárosultaknak még néhány napig várniok kell a segélyezés ügyében hozandó döntésre.

A városok faellátásának biztosítása

Beogradból jelentik: A kereskedelmi és iparügyi miniszter a népjóléti miniszterrel egyetemben az árellenőrzésről szóló rendelet 10. szakasza értelmében rendeletet adott ki a városok tűzifa ellátásának megkönnyítése érdekében.

A rendelet szerint a fakitermelő helyektől messze eső városokba szállított fa fuvardíja után prémiumot fizetnek ki. Ezt a prémiumot abból az alaptól fedezik, amelyet a fakitermelő helyekhez közel eső városok fizetnek. Ezeknek ugyanis külön fuvardíjat kell fizetniük, hogy ily módon kiegyenlítsék a fa vasuti szállításának fuvardíját.

HIREK

MINDENFELŐL

AZ ARGENTIN KÉPVISELŐHAZ 13 órás titkos ülésen elfogadta a nemzetvédelmi törvényjavaslatokat. Eszerint 1015 millió pesét fordítanak a hadsereg és a tengerészet felszerelésének céljaira, valamint a hadiipar fejlesztésére.

LETTORSZÁGBAN ELRENDELTEK, hogy a lett nemzeti banknak be kell szolgáltatni minden rud alakjában vagy feldolgozott formában lévő aranyat, valamint drágakövet, amely ékszerész birtokában van. A rendelet szerint a nemzeti bank őrizi meg ezeket az értékeket. A litván nemzeti bank azonos rendeleteket bocsátana ki. A litván kormány egyébként közzétette az ipar nacionalizálására vonatkozó törvényt. Az új törvény szerint az állam tulajdonába megy át minden üzem, amely több mint 20 munkást foglalkoztat, de motorosított üzemek akkor is köztulajdonba mennek át, ha több mint tíz munkást foglalkoztatnak.

VERSENYLOVAKAT SZÁLLITANAK Angliából Amerikába, a »Völkischer Beobachter« newyorki jelentése szerint. A bostoni kikötőben angol hajó érkezett — pontosabban belga gőzös, amelyet az angolok legutóbb lefoglaltak — s ez értékes tizenkét híres versenylovat vitt a fedélzetére, hogy ezeket a háború fenyegető borzalmai elől Amerikában biztonságba helyezze.

AZ ÚJ LAVAL-KORMÁNY belügyminiszteréről a »Völkischer Beobachter« többek között a következőket írja: Laval mellett a legfigyelemreméltóbb ember az új kormányban Adrian Marquet, aki a belügyminisztériumot és így a rendőrséget igazgatja, egykori marxista és Leon Blum bajtársa, aki azonban a Führer hatalomralépésének napjaiban Deat-tal együtt megalapította az ujszocialista pártot és beállította azóta antimarxista és anti-zsidó. Mint Bordeaux polgármestere a Stavisky utáni időben átmenetileg munkaügyi miniszter, a jobboldali irányzatú kabinetekben és ebben a minőségében közigazgatási szervező tehetséget mutatott és új szociális gondolatokat is.

A CHILEI KORMÁNY a kongresszus elé törvénytervezetet terjesztett a nemzetvédelem megerősítéséről. Eszerint az elnököt felhatalmazták, hogy egymilliárd peso értékben belső és külső kölcsönt vegyen fel és ezt az összeget a kormány hadianyagok beszerzésére fordítsa.

NEM MINDENNAPI MŰVESZETI BOTRÁNY zajlott le Buenos Airesben. A városi múzeum Giorgione híres festményével, a Hangversenyvel dicsekedhetett eddig. Nemrégiben egy spanyol hercegnő jelent meg az igazgatóságnál és engedélyt kért arra, hogy a Giorgione-képet lemásolja. A másolat meglepően rövid idő alatt elkészült, a múzeum vezetői azonban megdöbbenéssel fedezték fel, hogy az eredeti festmény eltűnt a falról és a helyét most a dilettáns módon rögtönzött kópia ékteleníti. Alarmirozták a rendőrséget és a szakértőket, míg nem rájöttek arra, hogy a kép eredetije a Palazzo Sforza falait díszíti Firenzében. A szakértők azt is megállapították, hogy a kép soha nem is hagyta el Firenzét és már az amerikai eredeti is — kópia volt.

Olasz, katalán, baszk, flamand, provanszál, breton főrekvések a „párisi centralizmus” ellen

1,200.000 breton önkormányzatot követel — Az összeomlás után megelevenedett Franciaországban a nemzetiégi kérdés

Franciaország katonai összeomlása most időszerűvé tette a nemzetiégi kérdést. A megszálló német csapatok parancsnoksága, a legújabb hírek szerint, Bretagne élére máris külön fő-kormányzót nevezett ki. Egyes hírforrások szerint Bretagne egyesíteni akarják Belgium déli részével, ezáltal valóra váltva a breton szeparatista mozgalom régi célját.

Mindezek az európai közvélemény abszolút hiszében volt, hogy Franciaország egységes nemzeti állam, kisebbségek nélkül és csupán Elzász-Lotharingiában él francia fennhatóság alatt egy kisebbségi töredék. Pedig a francia belpolitikai küzdelmek vizsgálata mindenkit meggyőzhetett volna arról, hogy

nemcsak az elzász-lotharingiai németek szóltak fel a »párisi centralizmus» ellen, hanem némely politikusi a legkülönbözőbb népcsoportokat is felvennivala a politikai küzdőtérre.

Hat kisebbség nevében beszéltek ezek a politikusok, akik hlymódon próbáltak érevesülni a politikai küzdőtérre.

Ez a hat kisebbség: a korzikai olaszok, a spanyol határvidék katalán és baszk lakói, a belga Flandriával határos franciaországi flamandok, a bretonok és végül a 11 milliónyi délfrancia provanszál.

Ezek Mistral költői nyelvét, a langue d'oc-ot beszélik és csupán nyelvük és művelődésük elismerését vitták, de autonómiát és külön közigazgatást mint hü franciák, nem követeltek. Ennek sokkal messzebb mentek a bretonok, akik a »Breiz Atav» (Breton mindenekelőtt) jelszóval autonomista politikát folytattak a köztársasági Franciaországban.

BRETON KISEBBSÉG — BRETAGNE-BAN

A bretagnei félsziget Franciaország nyugati partján mélyen az Atlanti-óceánba nyúlik.

Mintegy 3 millió ember él ezen a területen és ezek közül ma már legfeljebb csak 1.200.000 lelek ismeri az ősi breton nyelvet.

A nyelv kelta eredetű, rokon a többi kelta nyelvvel, különösen a walesi-vel és a gallel. Az izekkel is megértik egymást, de már sokkal nehezebben. Ez a nép a brit szigetről menekült ide 1400 esztendővel ezelőtt, amikor az angol-szászok kiűzték őket. Itt keveredtek egybe a francia föld ugyancsak kelta eredetű őslakosságával. A menekültek majdnem ezer esztendőig megőrizték függetlenségüket. A XII. században országuk perszonális unióba lépett az angolokkal, később pedig a franciákkal. Területük akkortól kezdve örökösödési harcok színtere lett.

A XVI. században a breton nemesek a francia koronához csatlakoztak, de önkormányzati jogukat biztosították maguknak.

Ezek a jogok főként rendi kiváltságok voltak. A francia forradalom elsöpört minden kiváltságot és véget vetett Bretagne autonómiájának is. A kiváltságolt nemesek természetesen nem nézték jó szemmel előjogaik megnyirbálását.

A francia forradalom mindent egybeesítő nacionalizmusa ellen különböző jelszavakkal leginkább Bretagne-ban lázadtak.

A bretonok máig is javarészt royalisták.

Nyelvük lassanként egészen elhalványodott és csak a politikai célokért folyó küzdelem esztette.

KIHALÓ NYELV

A breton nyelv hanyatlásának egyik legfőbb oka a tanítás államosítása volt, amikor 1882-ben eltörölték a felekezeti oktatást Franciaországban, a breton nyelvet teljesen kiszorították az oktatásból. A hatalmas francia művelődés, az irodalom, a nagyhatalmi állásra jutott francia gyarmatbirodalom legyőzte az egyre szegényedő nyelvet.

Ma már csak kis falvakban, halászkunyhókban beszélnek az öregek a breton nyelvet.

A múlt század végén kelt új életre a breton mozgalom. Vallásos egyesületek, a Bloum Brug szövetkezett az Ober nevű vallásellenes egyetlet, hogy együtt ápolják a breton kultúrát.

1935. március havában már 78 bretagnei község tanácsa követelte a breton nyelv bevezetését az iskolába, egy év múlva pedig már 230.

Amint látható, az európai politikai fordulatok a népi eszmék áramlata nem hagyta érintetlenül a bretonokat sem s újult erővel felszította köztükt a szeparatizmust. Lapjuk, a Breiz

Atav, így írt már 1936 november havában:

»A francia elnyomatás négyféleképpen mutatkozik meg: politikai formájában tagadja a breton nép fogalmát, kulturális és nyelvi formájában egy civilizációt öl meg, katonai formájában a breton népet küldi az első hadsorbba, hogy kirtsa, gazdasági formájában pedig Bretagne csak nyersanyagtelep és gyarmat.«

1936. október havában így írt ez a lap: »Minden vörünket Bretagne-ért, Franciaországért egy cseppet sem!«

A franciák nem vették komolyan az egészet, A breton szeparatista mozgalmat rendbontásnak tekintették, olyan viszálykodásnak, melynek főként párt-politikai háttérre van. Nem ismerték el, hogy a breton külön nép s volt sok tudós, aki ezt pontosan kimutatta.

A Front Breton az 1936. évi kamarai választásokon

62 jelölttel indult. Ezek közül 360.000 szavazattal megválasztottak 15 képviselőt

Igen széles decentralizációs programmal. Programjuk most — úgy látszik — valóra válik.

A kisautó és a hajtási engedély

avagy jó ha az ember a hóna alatt is viheti a kocsját

Akár hiszik, akár nem, az alábbi kis eset valóban megtörtént. Mégpedig Omison, a napfényes Adriának e kedves fürdőhelyén, ahol a fürdővendégek ezen a történeten mulatnak.

Az eset hőse Musza, — nevezzük csak röviden így, ahogyan a környékiek is általában hívják. Musza egy Omis feletti kis hegyi falu lakója és foglalkozására nézve ezermester, fur-farag, amit csak kívánnak tőle. Mindamellett értelme nem tulságosan fejlett, amint az kiderül az alábbiakból:

Az egyik omisi szállótulajdonos részére összedácsolt két ágyat. Fizetésül arra kérte a szállótulajdonost, hogy ajándékozza neki a kisautóját. A kisautó valóban nagyon kicsi, amennyiben a szállótulajdonos tízéves fiúcskája kocskázott benne két esztendőig oly módon, hogy lábával hajtotta a kerekeket. A szállós a »kisautót« örömmel át is adta Muszának, mert kistfia azt már régen meguntta.

Musza hazavitte az autót.

A legközelebbi vasárnap Omis lakosságának pompás mulatságban volt része. Musza és felesége ünnepélyesen kiöltözve, kocsjukkal nagy büszkén végighajtottak Omis főbb utvonalaín. Mindketten a kisautóban ültek, ughogy valósággal heringmódra összehajtották magukat. A játékautóban éppen csak hogy lábukat tudták mozgatni, amivel a pedált hajtották. Így kocskáztak le a vad zugású Cetina romantikus völgyében épült pompás műuton. Musza még a szájával tüttült is hozzá, hogy a nyavalyás gyalogjárók idejében térjenek ki előle.

Omis utcáin a gyerekek utánuk futottak, a felnőttek pedig nevetve tértek ki előlük. A jámbor házas-

pár a nevetést irigy elismerésnek vette és büszkén kocskázott az »autón«. Musza kormányzott és ebbeli halálosan komoly munkájában a világ minden kincséért sem nézett se jobbra, se balra.

Eddig tart a vidám rész, most jön a mulatság bőjtje.

A szpliti főszolgabíróshoz feljelentés érkezett, hogy Musza engedély nélkül hajt autót. Valami jókedvű tréfamester adta be a feljelentést, de a főszolgabíróshoz abban a hiszemben, hogy valódi autóról van szó, komolyan vette. Muszát beidézték.

— Hallom, autód van, — így a főbíró.

— Igen, kaptam egyet — feszíti ki büszkén a mellét a jóember.

— Nem tudod, hogy engedély nélkül nem szabad hajlani?

— De hiszen az kisautó.

— Mintegy, minden autohoz kell hajtási engedély. Engedély nélküli hajtásért ötszáz dinár pénzbüntetést kapsz.

— De főbíró ur, az olyan kis kocsi. Inkább behozom és itt hagyom a szolgabíróshoz, de a büntetést nem fizetem ki.

Szólt és elment. Másnap hozta az »autót«. Nem ült bele a világért sem, nehogy megint felírják a rendörök. Inkább a hóna alatt cipelte az autót az egész husz kilométeres uton.

Igy állított be a főbíróhoz:

— Tessék itt az autó. A főbíró urnak adom.

A főbíró szétterpeszkedett a székeben és ughahotázott, hogy az egész hivatal összefutott. Most már mindenki értette a tréfát.

Musza visszafelé már természetesen ismét a saját autójában robotgott haza. Dölyfösen, hogy vele még a főbíró sem mer újat huzni.

Szines szalag

Morrison ellátási miniszter utasításokat küldött szét a hatóságoknak, amelyekben az ócska papírok, csontok és fémek gyűjtését kötelezővé tette.

A gumiárak emelkedése következtében ismét célszerűnek látszik Braziliában a gumitermelés. A brazil kormány azon fáradozik, hogy ismét betelepítse az Aore és az Amazonas gumitermő vidékét.

Ausztrália hadügyi kiadásai rendkívül módon megnövekedtek. Szakértők kijelentései szerint a honvédelmi kiadások az 1940-21-es évben elérik a 150 millió fontot.

Aradás pusztít Chileben. Felhőszakadás következtében a Toco Pilla hegyvidéken és az Inique mögött elterülő vidéken áradások keletkeztek. Az árvíz sújtotta területen az emberek száza maradtak fedél nélkül. A halálos áldozatok számát ötvenre becsülik.

Hőhullám öntötte el Romániát. Targovistében 44, Bukarestben 42 fok melege mértek. Meteorológiai szakértők további hőemelkedést várnak.

Roosevelt — az »United Press« jelentése szerint szabotálással vádolta meg azokat, akik az amerikai Vöröskereszt ellen a szállítványok amugy is a németek és olaszok kezére kerülnek. Roosevelt kijelentette, hogy minden Vöröskereszt-szállítvány a menekültek rendelkezésére áll és jelenleg az amerikai Vöröskereszt 20 millió dollárt gyűjt az európai menekültek részére.

A »Berliner Börsenzeitung« éles támadást intéz a svéd sajtó ellen, amely felveti a kérdést, vajjon a német-orosz viszonylatok mentesek-e a bizalmatlanságtól és vajjon komplikációk várhatók-e ebben a tekintetben. Hitler beszéde — írja a »Berliner Börsenzeitung« — már világosságot derített erre a kérdésre. Ma, amikor a fegyverek már világosan és végérvényesen beszéltek, a svédok számára sem lesz nagyon nehéz, hogy azzal törődjenek: milyen lesz Svédország helyzete az új Európában.

A dániai vasutigazgatóság közlése szerint a kompösszeköttetés Dánia és Svédország között a Helsingör-Helsinborg vonalon egyelőre szünetel.

A holland sajtó jelentése szerint Hollandia a háboru öt napja alatt összesen tizenkét hadihajót vesztett, közöttük kilenc rombolót.

A Finnország és Svédország között kötéendő új kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalásokat esütörtökön kezdtek meg a svéd fővárosban. A tárgyalások kedvező mederben folynak.

A reformáció korára vonatkozó rendkívül érdekes levelek egész tömegét őrzi az alsósziléziai Landeshut könyvtára. Különösen Georg Buchholzernek Melanchthonhoz intézett levelei foglalnak el a könyvtárban nevezetes helyet. Bár a könyvtárról már 1881-ben katalógust készítettek, mindéddig figyelmen kívül maradt, hogy a reformáció emlékei között Rotterdami Erasmusnak egy levéltöredéke is szerepel. Az értékes emléket a napokban fedezték fel.

Szexuális bűncselekmények miatt kivégezik az SS birodalmi vezetője és rendőrfőnöke parancsára Staniszlusz Smyl lengyel földművest.

Tat... egy... Alig es... napsütésb... táza vég... Márcz... csöszszel... kalyiba a... veri az ö... gyekben... sonlaltal... kor tisztá... a sok mil... Szemmn... jölesett a... mas töl... erős mell... ablak elő... öt újjat k... Most lib... teteje fel... hével ze... az erdő d... rok alatt... csiga nyu... Jó felő... a hegy te... könnyű sz... láttán... A friss... nyegü gar... szalad. M... erdők vég... Előttem... Velencei-t... dik a nap... ott nádas... látóhatár... hatalmas... homályos... fények... villognak... — Csak... mondja... nyújtja a... lag fut a... Rövid... ereszkedü... Egyszerre... szuszogó... érem, azu... dek köfal... — Ott... ÖSI TE... A mega... nös üress... lafalon. E... bölongat... gas bejár... huzódik r... Nyaktö... litjuk me... huzom a... hogás ha... tetü bago... csendes sz... veri vész... Határoz... tatás. M... jegyzi, h... már... évek... Alig lé... barlangb... közben... lámpáma... jából ism... a Tatár... — Hé... jártak a... ját. — E... retes a... krónikák

HIREK

IDŐJÁRÁS

Tegnap az egész ország területén hűvös felhős idő volt. Több helyen esapadék jelentkezett.

A legmagasabb hőmérséklet Mosztáron volt 30, a legalacsonyabb Kupreson 5 fok.

Várható időjárás: Változékony idő lassu felmelegedéssel.

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSATOK GYERMEKEITEKET!

FELHIVÁS. Jelentem, hogy a beográdi állami tanítóképző intézetnek magyar szakaszán az I. osztály a jövő tanévben is megnyílik. Azok a magyar szülők tehát, akik gyermekeiket a tanítói pályára öhajtják adni, ilyen irányú szándékukat már most közöljék Vámos János tanár címére, Szentára. Ő fogja a szülőknek megadni a szükséges felvilágosításokat úgy a beiratkozásra, valamint a felvételi vizsgára vonatkozóan. Kérem a szülőket mielőbbi jelentkezésre, hogy a szükséges felvilágosításokat is idejében megkapassák. Dr. Deák Leó.

Bolgár postaszakértők Noviszádon. Szerdán délután Noviszádra érkezett a bolgár postaügyi miniszterium egy küldöttsége, amely már több nap óta Beográdban időzött. A bolgár vendégek társaságában volt Cika Milosztiszláv jugoszláv postaügyi segédminiszter is. A bolgárok megtekintették a kábelgyárat és a város nevezetességeit, majd visszatartak Beográdba.

A szén legmagasabb ára. Beográdból jelentik: Jólértesült körök értesülése szerint az árellenőrző intézet rövidesen megállapítja a szén legmagasabb árát is. Az árellenőrző intézet szakértői már hetek óta tanulmányozzák ezt a kérdést.

Arvizi üzenetek. Molnár Pál árvizkárosultat temerini levél várja a szerkesztőségben. — Az árviz alkalmával két ablakot a Petlova ucca 6. szám alá sodort a víz. Tulajdonosa a jelzett helyen átveheti.

A kereskedőszövetség vezetői a bannál. A dunabánsági kereskedőegyesületek szövetségének vezetői küldöttségileg keresték fel dr. Kijurina Bránkó dunai bánt, aki előtt feltárták a kereskedők panaszait. A küldöttség kifogásolta, hogy az árellenőrző bizottság az árak megállapításánál csak 5—10 százalék kérést engedélyezett a nagykereskedőknek, mert sokszor csak a rezsiköltségek 5—10 százalékra rugnak. A kereskedők ezenkívül megkérték a bánt, hogy tegyen lépéseket arra vonatkozólag, hogy a Dunabánságnak tűzifával való ellátását biztosítsa.

Adótárgyalások Noviszádon. A noviszádi városi előljárási értesítése ügyigazgatóság 20-as számú szobájában augusztus 9-én a lakatosok, mechanikusok, kádárok, villanszerelők és egyéb szerek adókövetését tárgyalja. Augusztus 10-én a kutfurók, kazánkovácsok, bogárnok, kovácsok és bádogosok adókövetését, augusztus 12-én a cukrászok, augusztus 13-án pedig a fényképezők, kártyások, gyertyaöntők, szobrászok, kéményseprők, paplankészítők, kaplafaakasztók és kőfaragók adókövetését tárgyalja. Az adókövetési előirányzatok a városi adóhivatalban megkövethetők.

Aki semmit sem ér

Michael Pavlik részegen került a rendőrbíró elé. Elpanaszolta, hogy azért itta le magát, mert nagyon boldogtalan, mégpedig azért, mivel a felesége el akarja őt adni ötszáz dollárért. Amikor a feleségét kihallgatták, a harcias asszony kijelentette, hogy eddig esze ágában sem volt eladni korhely férjét, majd így szólt:

— Szó sincs arról, hogy ötszáz dollárra becsüljem őt, eladnám én a bíró urnak ötvenért is.

— Két dollárt sem adnék érte — válaszolta mérgesen a bíró és megvetően végignézet a részeg vádlotton, majd Pavlik urat öt napi elzárásra ítélte botrányos részegség miatt.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál ígyünk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Reg. S. br. 15485/35

MORAVICAI HIREK. Haulzer A'ajos tánctanár növendékei vasárnap este tartják műsoros záróvizsgájukat Juhász János vendéglőjében. Az egyes táncszámokban Bogoszávyevics Darinka, Pujn Veszna, Pokorny Valéria, Tóth Terke, Kollár Katóka Kugli Etuska, Majoros Ibojka, Bordás Károly, Jósvali Iluska, Tanaszin István, Kelemen Juliska, Lovas Mihály, Szücs Léduska, Faragó Judit, Szedlák József és Kolozi Dezső lepnék fel. — Julius hónapban Sztáramoravcán 3 fiú és 6 leánygyermek született. Házasságot kötöttek: Gaál Sándor és Lede Julisna, Rgó Sándor és Papp Ilonka, Major Lajos és Jánosí Rozál'a. Elhaltak: Bogács Istvánné 76 éves. Pabar János 66 éves, Farkas Szusánna 13 éves, Rozinka Julianna 16 hónapos és Tar János egyhónapos korában.

Női fürdőruhák, női kabátok, güzők, meltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

Hírek a vizsgábiró irodájából. Paprics Milán noviszádi vizsgábiró elrendelte a vizsgálati fogságot Konyó Sándor sztáribecsei munkás ellen, aki július 29-én olyan szerencsétlenül szurta melbe Kovács Imrét, hogy Kovács az elszennvedett sérülésbe belehalt. Konyó kihallgatása alatt megtörtente meg beismerő vallomását, kijelentette, nem akarta megölni Kovácsot és készt önvédelemben használta. — A vizsgábiró szintén elrendelte a vizsgálati fogságot Sztójkovics Tihomir ellen, is, aki, mint megirtuk, a noviszádi dunai parkban erkölcstelen merényletet követett el egy kiskorú leány ellen. Sztójkovics beismerő vallomást tett, tettét megbánta és kívánja a büntetést, mert vezekelni akar.

MÁLIJGYSI HIREK. A keddi hetipiacion már ubuzát is kínáltak eladásra. A piacra hozott búzát a kereskedők felvásárolták. Kukoricát még mindig alig lehet kapni. Több helyen árpával etetik a jószágokat kukorica helyett. Az árpa métermázása egyébként a legutóbbi hetipiacion 180 dinár volt. — Az utóbbi hetek esőzése nagyon jót tett a kukoricának. A gazdák már — jogosan — a legjobb termésre számítottak, amikor most megállapították, hogy a kukoricát száraiiban féreg támadta meg, amely, ha tovább is ilyen arányban pusztít, erősen megtizedeli a termést. — Varmuzsa Béla községi rendőr lemondott állásáról. A megüresedett rendőri állásra az előljárási pályázatot ír ki. — Magyar Péter cipészemester feleségét nagybetegen beszállították a noviszádi állami kórházba, ahol elhunyt. A gyászoló család iránt nagy részvétet nyilvánul meg. — Az előljárási felhívja a lakosságot, hogy adókötelezettségüknek mielőbb eleget tegyen, mert a késedelmeskedők ellen a közel napokban mgkezdik a végrehajtást. Ugyszintén felszólítja a lakosságot, hogy a kutyaadó kifizetéséről kiadott érmet mielőbb váltsák ki, mert a mulasztókat megbüntetik.

Lökötés Bácskijarakon. Bácskijarakról jelentik: Julius 29-re virradó éjjel eddig még ismeretlen tettesek betörték Krumm József gazdálkodó tanyaájára és istállójából elkötötték két lovat, összesen 8000 dinár értékben. A csendőrség nyomoz.

SZUBOTICAI HIREK. A Rossia Fonciére b'zositótársaság betörőinek a rendőrség nyomában van. Remény van arra, hogy a betörőket a rendőrség hamarosan kézrekeríti. — Erdélyi Lukács csávolyi munkás, akit — mint jelentettük — összeszurkáltak — a kórházban belehalt sérüléseibe. — Copf Ignác szubotikai kereskedő Napnyugati Szöllők 71 szám alatti házába tegnap éjszaka betört Szabó Sándor és Lesenkó Jakab és elvitt 1500 dinár értékű különböző használati tárgyat.

A kanizsai katolikus hitközség új képviselőtestületének választása. Kanizsáról jelentik: A kanizsai katolikus hitközség új képviselőtestületének megválasztása most vált esedékessé. Mivel a püspöki hatóság a választások szabályszerű lebonyolítását a mai időkben nem tartja helyénvalónak, összeállítatta az új képviselőtestület listáját azzal, hogy akinek valamelyik jelölt ellen kifogása volna, azt legkésőbb augusztus 6-ig jelentse írásban a plébániahivatalnak. Az ilyen bejelentéseket titoktartással kezelik. Ha valaki ellen semmiféle kifogás nem érkezik be, azt megválasztottnak tekintik. A jelöltek a következők: Dr. Solti Imre, dr. Gajó István, dr. Nagy Péter, Fehér Kálmán, Árpássy Kálmán, Nagy I. Imre, Bata J. Péter, Bata Mátyás, Losonc János, Longa József, Lippay János, Gubi János, Medgyesi István, Dobos József, Gubás János, Solti Ede, Kókay József, Körmőczy Ferenc, Sándor Ferenc, Tóth M. György, Bognár István.

Áramszünet Noviszádon. A noviszádi villanytelep igazgatósága értesíti a Fruskogorszki-ut, a strand és környéke, valamint az Adamovics-telep lakosságát, hogy vasárnap délelőtt 6 órától 10 óráig a nevezett helyeken áramszünet lesz.

Az idegen munkások ellenőrzése. Dr. Kijurina Bránkó dunai bánrendeletet adott ki az idegen állampolgárságu munkások ellenőrzésére. A bán külön báni bizottságot nevezett ki ennek a munkának végzésére.

BEZDANI HIREK. A BSE vigalmi bizottsága vasárnap este az Oberreiter vendéglőben nagysikerűnek ígérkező magyar nóta-estet rendez. Az est keretében több jönevű szombori műkedvelő is fellép. A nóta-est iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, műsor után tánc lesz. — A kukorica-termés nagyon jónak ígérkezik. Amennyiben az idő továbbra is kedvez majd a kukoricának, a gazdáknak nem lesz okuk panasznra. — A BSE vasárnapi ellenfele az oszjeki Rapid lesz. — Az idei rossz szőlőtermésre való tekintettel Bezdánban és környékén egyre emelkednek a borárak. Azokért a borokért, amelyeket a közel multban 3 dinárért árusítottak, ma már 8 dinárt kérnek. Mivel a szőlőt egyre újabb csapások érik, bizonyosra vehető, hogy a borárak a jövőben is emelkednek majd.

Sulyos vasuti szerencsétlenség Csantaviren. Csantavirról jelentik: Kedden a kora reggeli órákban sulyos kimenetelű vasuti szerencsétlenség történt Csantavir és Zsednik között. Vörös Fábán gazdálkodó egylovas kocsijára felültette Dimovics Sándor nevű 15 éves kislányát és Csantavirre küldte. A fiu nem volt eléggé figyelmes és néhány perccel 6 óra után, amikor az egyik vasuti átjáróhoz ért, nem vette észre a teljes sebességgel közeledő vonatot. A mozdony elkapta a lovat és mintegy 50 méternyit maga előtt tolvta, valóságos kettőbe vágta. A kocsi felborult és összetört. Dimovics könnyebb sérüléseket szenvedett. A fiu annyira megijedt, hogy elfutott a kukoricásba és csak este mert gazdájánál jelentkezni.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK. A szentai révkapitányság átiratot intézett a községhez, hogy a Nagybatka és balpart közötti komp és egyéb vízjárműveket bérletre augusztus 20-án adja ki nyilvános árverésen. Az árverési feltételekről közelebbi felvilágosítással Zsvikovics Jován községi tisztviselő szolgál a 3-as számú szobában. — A sztáribecsei főszolgabíró igen szigorú utasítást küldött az előljárásiágnak, hogy azokat a szülőket és munkaadókat, akiknek gyermeke, illetve alkalmazotta kötelező testnevelési gyakorlatokon nem vesz részt, jelentéskébe a főszolgabírosághoz. — A mezőközség előljárásiága figyelmezteti tagjait, hogy az ugari tarlókon, még a saját földjükön is csak akkor legeltethetnek, ha azt előre bejelentik a vezetőségnek. — A báni hivatal augusztus 3-án a birkaistálónál megvizsgálhatja a szövetkezet és a magánosok tulajdonában lévő tenyészkancaikat, és ha alkalmasnak találják a tenyésztésre, kérik, hogy mentseik fel a katonai szolgálatok alól. — A katolikus templom belsejének renoválását elhalasztották. Ezért a plébánia hivatal arra kéri azokat, akik szobrokat akarnak elhelyeztetni, vagy renováltatni, hogy ezt minél előbb jelentseik be.

...Igen, de az *Tal* terpeninos

Kresedában a falu népe meglincselte egy verékő noviszádit. Sztarapazováról jelentik: Véres eseménytartja izgalomban a szerémségi Kresedín község lakóit. Szerdán a községben járt egy Lukács Zsviojin nevű noviszádi lakos. Lukács Zsviojin az egyik vendéglőben összeveszett több kresedini földműveléssel. Tettlegességre fajult a dolog, amelynek az lett a vége, hogy Lukács leszurta Jovánovics Nesztor földművest. Erre a kocsma többi vendége fellármázta az egész falut és a menekülő noviszádi ellen valóságos hajtóvadászatot rendeztek. Lukács futva szaladt a faluból, azonban a falu szélén egy cseplőgép munkásai utját állták. Az összesereglett nép Lukácsot botokkal ütlegelte. Szerencsére a csendőrség hamarosan megérkezett és Lukácsot megmentette a haláltól. Beszállították a noviszádi kórházba.

MOLI HIREK. A Nagyvílgyben. Zuhar Kálmán korcsmájában halálos verekedés történt. A vendéglő Zednik és Góder nevű zenésze rövid szóváltás után kerékpárpumpával leütött, majd Zednik egy konyhakéssel hasbaszurta bizonyos József nevű idősebb munkást, aki nem sokkal később belehalt sérülésébe. Zedniket letartóztatták. — Magó Antalt, Lakatos Ferenc cseplőgépjének bandagazdáját szerencsés kimenetelű szerencsétlenség érte. Vontatás közben jobbába a gőzgép kereké alá került, szerencséjére a föld nagyon el volt ázva és így csak zuzódásokat szenvedett. — Antal Lajos vendéglős két lovat, kocsiját és 5 liternyi pálinkáját ismeretlen tettesek ellopták. Az a gyanu, hogy a lökötést kóbor cigányok követték el. A csendőrség széleskörű nyomozást indított kézrekerítésükre.

1940
Szomb
m
re
a szubot
Szubotica
Olvasókör
szombaton
dettel mag
Abbáziában
mányi Fer
ket a legj
adják elő
nekarának
műsor a k
1. André
valja Bata
2. Zimán
A Zimán
k: Raczko
dóri Eta,
Miklós.
A műso
a talpaláv
retét ellát
szolgálatj
Kerti m
röl jelent
lősgazdák
osztálya a
este félkil
kerti ünne
keretében
Hegedüs
József, Re
Thierjung
több vidá
Balunovic
Hegedüs
a szentai
szalmokkai
mók tánc
tásra. A l
son és kö
nyilvánul
Madeir
nára, —
felje ny
tán hátr
mindig e
egy folyt
— Mi
ne' nyug
báro un
hogy al
ben tájé
— Leg
tesz ezze
— No
mondan
mint f
számítan
telek al
ben. Am
kérdesen
— Fő
merkedo
éppen c
zarr lát
— Tő
— Sz
— Ige
A kor
— Te
mészetü
szemekt
munkás
esélyes
egy ari
sónször
Fiata
ítelve,
elektora
Em'l
től ége
— V
rem. A

Szombaton este
magyar nótaestet
rendez Palicson

a szubotocai Magyar Olvasókör

Szubotocáról jelentik: A Magyar Olvasókör rendezésében holnap, szombaton este félkilenc órai kezdettel magyar nóta-est lesz a paicsi Abbáziában. Előadásra kerülnek Zimányi Ferenc szerzeményei, amelyek a legjobb szubotocai énekesek adják elő Rác Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. A részletes műsor a következő:

1. Andrée Dezső: Üzent a dal, szavalja Bata Ilonka.
 2. Zimányi Ferenc dalai.
- A Zimányi-szerzeményeket énekelik: Raczkó Ilus, Salamon József, Erdőri Eta, Szabados Gábor és Puhá Miklós.

A műsor után tánc lesz, amelyen a talpalávalót az énekszámok kíséretét ellátó Rác Jancsi zenekara szolgáltatja. Belépti díj 15 és 10 din.

Kerti multság Horgoson. Horgosról jelentik: A horgosi Mező- és Szőlőgazdák Egyesületének kulturszakosztálya augusztus 4-én, vasárnap este félkilenc órai kezdettel műsoros kerti ünnepélyt rendez, amelynek keretében Reisz Erna, Csikós Vali, Hegedüs Anci, Kocsis Baba, Almási József, Rennich Dezső, Vincze József, Thierjung József és Peryécs István több vidám jelenetet mutatnak be. Balunovics Klári két dalt énekel Hegedüs Imre gitárkísérete mellett, a szentai Tóth-növérnek pedig balletszámokkal lépnek fel. A műsorok között tánc közben kerülnek bemutatásra. A kertimultság iránt Horgoson és környékén nagy érdeklődés nyilvánul meg.

SZINHÁZ-FILM

Mi újság a filmvilágban?

A gorudi fogoly — a legújabb magyar film. A napokban érdekes tárgyú, új magyar film forgatását kezdték meg a Magyar Filmroda budapesti, Hugária-köruti műtermében. A film címe: A gorudi fogoly. A rendkívül izgalmas történet az 1914-1918-as világháború utolsó két évének zavaró, sokszor tragikusba forduló történelmét eleveníti meg. A színhely egy szibériai fogolytábor, amelynek kis barakkokjában egy főhadnagy, egy hadnagy és hűséges tisztiszolgájuk várja a szabadulást. Közben kitör a bolsevizmus és minden felfordulni látszik. A kis barakk lakóinak hadifogoly életéről és szökéséről szól a film, amely a most elkészült «Két fogoly» című Zilahy regényváltozat mellett tulajdonképpen

az első magyar hadifogoly-film, annál is inkább, mert a Zilahy-film inkább a szibériai hadifogoly férj és a Budapesten maradt asszony lelkiállapotának finom pszichológiai megélevenítése, míg «A gorudi fogoly» izgalmas, fordulatos kalandfilm. A nemrég alakult «Kárpát Filmprodukciónak» ebben az első filmjében főszerepeket kaptak: Pethő Attila, Baló Elemér, Ajthay Andor, Pethes Ferenc és Adorján Eva. A rendezést Cselépy Arzén, a Németországból hazatért és a világhírű «Fredericus Rex» film nagynevű rendezője vállalta. Így minden jel arra vall, hogy az a következő filmszezon egyik legérdekesebb magyar filmjének sorsára lesz.

Hogyan lesz a magyar «Illatszertár»-ból amerikai «Saraküzlet»? Amerikában, helyesebben Hollywoodban a napokban fejezték be az annakidején

nagysikerű magyar vígjáték, az «Illatszertár» filmváltozatának felvételét. A vígjáték, talán még emlékeznek rá, László Miklós műve s az teljes szezonon át szinte egyedül töltötte be a budapesti Vigszínház műsorát. Ezt a színpadi művet a világhírű Lubitsch Ernő dolgozta át és rendezte filmre. Mindenben ragaszkodott a színdarab előírásaihoz, egy lényeges szempontban azonban eltért attól. Az «Illatszertár» ugyanis a filmen nem parfüméria többé, hanem

előkelő bőrdőzs ütlet.

Erre az átalakításra elengedhetlenül szükség volt, mert Amerikában az illatszertár (drugstore) mást jelent, mint általában Európában. Az amerikai illatszertárban, hogy úgy mondjuk, majdnem mellékes a droguszerkelet árúsítása. Inkább büffe és trafik. Kapni benne épen fogkrémet is, de szívesebben szolgálnak kitűnő sonkás szendviccsel, párolgó eszpresszó feketével, ropogós havanna-szízárral és egy dobozka rózsaleveles Abdullah cigarettivel. Az ilyen ütlet pedig már távolról sem olyan előkelő bolt mint amilyent az «Illatszertár» pesti meséje megkövetel. Így lett az «Illatszertár»-ból a filmben «Saraküzlet», amelynek hódító csillaga: Amerika első számú női típusa, Margaret Sullivan lesz.

Háborus akadályokon át is hódító francia filmvígjáték. Fémjelzett, nagy idénybeli francia filmvígjáték érkezett tíznapos nappal ezelőtt előbb Budapestre, majd onnan Délkelet-Európába. Hosszu, háborus és kalandos utazása volt a filmnek, amellyel a párizsi «Buttes Chaumonts» műtermében pon-

tosan a rémetek bevonulása előtti napokban lelték készre. Egy filmoperatőrnek sikerült a filmet magával menteni Póndeur-bé, ahol éppen hogy hozták a forgatást a kópiákhoz, máris kitérték a várost. Nem maradt más hátra, mint a filmmel és félg kész másolataival külön svájci kantonális engedéllyel Zürichbe menni, ahol azután a megkezdett munkát befejezték. Onnan a filmet már svájci kvótára vitték tovább. Kár is lett volna, ha a filmet nem láthatjuk. Vérbeli gall humorral, izléssel, művészi könnyedséggel viszi vászonra bohózatot suroló történetét. Az elkényeztetett amorózót szerelmi rabságban tartja barátja, az ünnepeit színésznő azonban hiába meszterkedik,

egy elszánt, szerelmes fruska, a nagyvárosi lánytípus

ezer fordulaton, napsugaras mókán át eléri az amorózót, mintegy ismételve azt az évezredek igazságát, hogy az igazi szerelem valóban nem ismer akadályokat. A kánikulában látott francia film úgy hatott, mint valami nagyszerű, üdítően jégbehűtött barackbólé. Nem csuda. A francia filmvígjáték nagymestere: Claude Martin rendezte és főszerepét: Lucien Baroux (a nagyvárosi lány), Henry Garat (a színész) és Mady Berry (a színésznő) voltak.

Albániai olasz film készül. Skutari-ból jelentik: Néhány nappal ezelőtt egy római filmszínész csoport érkezett oda, hogy a jugoszláv-albán határ élénk forgalmu óségi városában, a romantikus skutari tó kiszögellésében

az első nemzetitárgy, albán filmet felvegyék.

A filmet a római Capitani gyár készítette és címe «A kurjai lovas» lesz, míg története még a független Albánia nemzeti harcainak idejében játszódik le. Az új olasz filmgyártás egyik legkedveltebb sztárjaé Doris Duranté a főszerep s bár a film olasz nyelvű lesz, szépséges albán dalokat és albán népi muzsikát játszanak benne.

Madeiro rágyújtott egy havannára. — Emil visszautasította a feléje nyújtott szivartárcát, — aztán hátradőlve foteljében, még mindig egyformán gunyos hangos így folytatta:

— Miután szerencsém van önne nyugodtan beszélgetni, kedves báró ur, szükségesnek tartom, hogy álláspontomról részletesebben tájékoztassam önt.

— Legelőkelőbb kívánságomnak tesz ezzel eleget.

— Nos tehát, Először is: talán mondanom sem kell, hogy ön, mint fiam, teljes jó ndulatomra számíthat, de csak bizonyos feltételek alatt. Ezekről majd későbbben. Ami a kicsikét illeti, itt egy kérdésem van önhöz.

— Fölteszem, hogy nem itt ismerkedett meg övele. Sőt, hogy éppen öérette szerencsételtetett bizarr látogatásával.

— Tökéletesen így van.

— Szereti ezt a gyermeket?

— Igen.

A konzul elmosolyodott. — Tehát ön is lobbanékony természetű és hamar tüzet fog a szép szemektől. De hát mi van a leány másik szeretőjével, azzal a fiatal munkással? Ugylátszik, ő igen eszélyesen megosztotta a szívét egy arisztokrata ifjú és egy hásonszörű szegény ördög között. Fiatal kora és szendesére után ítélve, nem tettem volna föl róla ekkora romlottságot.

Emil arca haragtól és szégyentől égett.

— Vigyázzon a szavaira, kérem. Az a munkásifjú én voltam.

Izgalmas történet a száz év előtti Budapesti mélységeiből

(126)

Irma tiszta, mint a virág. — Ön tehát ragaszkodni szeretne hozzá, hogy szerelmük édes gyümölcseit is élvezhesse. Sajnos, ez alig lesz lehetséges. — Ugyan, ugyan! Nincs a földön az a hatalom, amely elszakíthatna tőle. — Attól félek, hogy ez egyszer csalódnai fog, kedvesem. Aki nő egyszer ide bekerül s titkainkat megismeri, az többé nem szeretheti vissza a szabadságát. Csak mint rabnő folytathatja az életét. — Irma, mint rabnő? — riadt föl Emil s kezei önkéntelenül ökölbe szorultak. — Csodálom, uram, hogy kedve telik az ilyenféle idétlen tréfálkozásban. — Nem szoktam tréfálni, — mondotta szárazon Mallóry. Füstfelhőbe burkolódzott, aztán a gyűlölet metsző hangján folytatta: — Ami már most az ön édesanyját illeti, kétségtelennek tartom, hogy önt hiányosan tájékoztatták az ő multjáról. Nem akarom

»A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.«

sérteni az ön fiui érzelmeit, de kénytelen vagyok kiegészíteni értesüléseit, hogy tisztában legyen annak a dámának az előéletével, akit ön anyjának nevez s aki az én hitvesem ma is. — Hagyja ön ezt, uram. Nem türhetem, hogy édesanyjáról ilyen hangon beszéljenek. — Na lám, ön meg akarja tiltani nekem, hogy kimondjam az igazságot, mert az sérti az ön fiui érzelmeit. Hol voltak tehát ezek az érzelmeik akkor, amikor engem rágalmaztak ön előtt? B zonyára hallott ön róla, hogy én édesanyját megsebesítettem. — Tudok róla. — Persze, óriási gáztettnek mondták ezt ön előtt. De mit tenne ön, ha egyszer csak azt látná, hogy hitvese éj idején kions a házból, hogy megszóktetni hagyja magát egy bitang tekerő által s látná, hogy a szökevények egyetlen fiát is magukkal akarják hurcolni a bűn fertőjébe? — Ne merje folytatni ezt!

kiáltotta lángbaborult arccal Emil. — Megtiltom önnök, hogy anyámról így beszéljen! Ö szent előtem! — Hahaha! — kacagott föl a báró, vérfagyasztó gunnyal. — A házasságtörő hitves, mint szent! Szent, ő, aki hitványul megszókött tőlem s hogy szabadon élhessen egy jött-ment semmirekellővel, mint annak a szeretője, képes volt eljátszani egy alacsony komédiát: eltemette maga helyett egy szegény varrónó lopott hulláját s míg mindenki halottnak hitte, együtt élt, egy lakásban a dicső csábítóval!

Mallóry eldobta a szivarját, fölugrott helyéről s Emil elé lépve, dühtől tájékozva sziszegte:

— S tudja, ki volt az, akiért a szent nő elhagyta az urát, akiért a gyalázatos hullacsempészésre vetemedett s akinek a kedvéért évenként át üzte ezt a halotti komédiát? Egy rablógyilkosnak a fia, egy született gonosztevő, egy álnok gazember, aki pokoli cselszövénnyel vitte ki, hogy kiszemelt áldozatát megejtse s hogy engem legázolva, beleüthessen a Vasváry vagyonba s nagyuri módon élhesse naplopó életét!

Ó milyen jó volt, hogy az, aki a kandallóban ennek a jelenetnek tanúja volt, egy szót sem értett az egész beszélgetésből. Másként nem végződhetett volna az mással, mint iszonyu összecsapással és emberháállal.

Mallóry tombolt dühében. — Le fogok számolni velük! Azért tértem vissza Budapestre, hogy bosszút álljak rajtuk s bossz-

Holnap kabaréest a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben. A noviszádi külső Katolikus Olvasókör — mint már jelentettük — holnap, augusztus 3-án kabaréestet rendez. A kabaréra az egyesület kitűnő műkedvelőgárdája megtett minden előkészületet, úgy hogy a közönség előreláthatólag kitűnően érzi magát az előadáson. Műsor után táncmulatság lesz. A belépődíj mérsékeltek.

Kitűnően sikerült a Rózsamajor virága kulai előadása. Kuláról jelentik: A kulai Zöldkert vendéglő szabadtéri színpadán vasárnap este mutatták be a Keresztes Egylet műkedvelői Csibe Károly »Rózsamajor virága« című háromfelvonásos énekes színművét. A darabot Góll János tanította be, az előadást Soltész Ferenc rendezte, az énekeket Schmidt Ferenc kántor-tanító gyakoroltatta be. A címszerepben Rigó Ilonka nyújtott kitűnőt, különösen az éneke tetszett. Partnere Kiss Ferenc volt, aki szintén komoly sikerrel aratott. A vén zsigori földbérő markájában Szauzer János állandó derűtségben tartotta a közönséget. Kisebb szerepükben is sokban hozzájárultak a szép sikerhez: Farkas István, Derkovics Regina és Magdi, Mezei Mária, Gombár Mariska, Valentics György, Lendvay Feri és Hessz Sanyi. Nagy sikere volt a ragyogó magyar népviseletbe öltözött rendezőknek is.

Uj Babay regény. Babay József háromkötetes regényt fejezett be somogy megyei nyaralása alatt. A regény címe: Senki soha többé. A szorgalmas Babay szindarabkéziratot is hozott magával a nyári pihenésről. Gází címmel politikai szatírárt írt a Vígsház számára. A darab főszerepét Ajtay Andor játssza.

»Az ember tragédiája« Frankfurtban. A budapesti Nemzeti Színház Dr. Németh Antal igazgató vezetésével szeptember folyamán a frankfurti Városi Színházban vendégszerepel. Madách Imre remekműve, amely német nyelven már számos színpadon — legutóbb Hamburgban és Berlinben aratott nagy sikert, most magyar színészek tolmácsolásában, magyar nyelven kerül előadásra Frankfurtban.

11.000 műkedvelő zenekar működik Németországban. A hivatásos muzikusok nagy, ismert zenekarain kívül Németországban jelenleg körülbelül 11 000 népi zenekarban vagy 150.000 műkedvelő hódol a hangszeres zenének. A műkedvelő zenekarok között 1200 vonós-, 6600 fuvós-, 1100 száj- és kéziharmonika-, 700 bandonion-, 950 kitar- és mandolin és 450 citerazenekart találunk.

Megtalálták a magyar Judy Garlandot. A Színházi Magazin új száma képes riportban mutatja be a magyar Judy Garlandot, közli Biller Irén képekkel illusztrált levelét Kaliforniából. Ude nyári riportok tömege számol be Németh Antal pihenéséről, Walter Rózi lupaszögötti nyaralásáról, Szelezky Zita farmeréletéről, a Vaszary testvérek, Piri, Jani, Gabi nyári tenniszestáiról, Szeged nyári szeszéleiről. A »Balatonföldvári kiskúté« a balatoni nyaralás örömeit írja le. Nagy divatriport ad hírt az első német kollektív budapesti sikeréről. Farkas Imre regénye, Vecsey Leó novellája, Bibó Lajos nagyszerű szindarabja, a »Sasfészek«, külön kotta-, kézimunkamelléklet és a Kis Magazin Sice urfi kalandjaival, egészíti ki a Színházi Magazin új számát.

KÖZGAZDASÁG

Magyarország szerepe az új Európa közlekedési rendszerében

Írta: Dr. Visegrády József

Az új Európa gazdasági strukturájának kialakulására vonatkozó kombinációknál a közlekedésügy fontosságát erősen hangsúlyozták. Ez természetes, hiszen az új gazdasági rendszer felépítése megfelelő közlekedési berendezkedést igényel és a jelenleg meglévő közlekedésügy olyan átállítást, amely az új rendszer igényeinek és követelményeinek megfelel és annak célkitűzéseivel párhuzamosan működik.

Kétségtelen, hogy az egyes államok mostani, az autarkias gazdaság szolgálatában álló közlekedésügyre, a gazdaságilag együttműködni kívánó Európa gazdasági rendszerének nem megfelelő, s így ezen a téren mélyreható változásoknak kell bekövetkezniük nemcsak műszaki, szervezeti, de különösen díjazási téren, amely utóbbi különösen a legnagyobb és leghathatósabb eszköz volt az autarkias célok szolgálatában. Az is bizonyos, hogy ez a szükségkép bekövetkező átállítás az egyes nemzetek belső gazdasági életében erős zökkenőket fog kiváltani annál is inkább, mert az a bizonyos dinamizmus, mely az újabb bekövetkezett eseményeket általában jellemzi, aligha fog kevésebb

hagyni az átmenet sima lebonyolításához.

Ami már most azt a kérdést illeti, hogy Magyarország szerepe a közlekedésügy terén előreláthatólag, hogyan fog alakulni, megállapíthatjuk, hogy az új Európában Magyarországnak, mint tranzitállamnak szerencsés földrajzi fekvésénél fogva kiváló pozíciója lesz. Magyarország ugyanis az egyetlen terület Európa közepén, amely a Duna völgyében hatalmas méretekben alföldi jellegű s így nemesak vízi útjánál, hanem sík pálya jellegű vasutainál fogva is a legjobb és a legalkalmasabb közlekedési berendezéssel rendelkezik délkelet-északnyugati irányban Európa áruforgalmának lebonyolításánál.

Ezenkívül rendkívül jelentős szerep vár Magyarországra az eddig még meg nem valósított nemzetközi gépkocsiforgalomban is. A hatalmas német közúti hálózat szerves folytatása délkelet felé másutt, mint Magyarországon keresztül nem képzelhető el. Ennek a közúti hálózatnak kiépítését az új Európa meg fogja tőlünk követelni s ez elől a ki-vánság elől nem tesz módjában kitérni, annál kevésbé, mert ezt az

szum rettenetes lesz! Emil, aki már szintén fölállott helyéről, egészen sápadt volt a dühös elkéseredéstől. A konzul szavai által a lelkét érezte meggyazva.

Nem tudván többé türtőztetni indulatát, megvetően vágta az atyja arcába:

— Csak nem kívánta volna ön Vasváry bárónétól, hogy egy rablógyilkossal, egy haramiavezérral éljen?

— S mert ezt nem tehettem, azért menekült a rablógyilkos banda egyik tagjának gonosztevő fiához!

Madeiro-Mallóry most egészen arcába hajolt Emilnek s mintha korbáccsal ütné meg, úgy vágta a zeme közé:

— Rablógyilkosokról van szó? Hát ha nem tudta volna eddig, tudja meg, Vasváry Emil. — Az ön mostohaatyja Rískó Tóbiásnak, a hirhedt rablógyilkosnak a fia, sógorkájuk, Biró Dezső, kegyelmes ur pedig egy másik haramiás és gyilkosé, a Praczeké!

Emil eborzadt a lelke fenekéig.

— Lám, ön borzad és eliszonyodik. Ugyanigy fog eborzadni az egész főváros, ha önökről megtudja a valóságot! És meg fogja tudni!

Emil, az erős, bátor fiatalember szinte megsemmisülten rogyott vissza a pamlagra.

Mallóryt illetőleg igazat beszéltek előtte. Atyja nem ember volt, de valóságos sátán.

Visszatért, hogy rombadöntse egész üzletüket!

S nyíltan fenyegetőzik a szédítő merénnyel, amelyre két nagyrabecsült csak ellen készül!

A fiatal ember úgy érezte, hogy néhány perc alatt az ifjuság örökre eltűnt szívéből.

Az ifjuság helyett azonban egy új, hatalmas erő költözött be szí-

amelyért még egy hóhér is megszánta volna.

Hangja élesen és szomorúan csengett, ahogyan mondotta:

— Mitsen vehetek szemükre, hiába gyalazza őket előttem. Ők a banda tagjainak a gyermekei, én a főnök fia vagyok!

vébe: a férfias kötelességérzet, hogy szeretteit megvédemezze.

Megvédje még ezzel a borzasztó emberrel szemben is, aki a sors szeszélyéből az ő atyja volt.

Főlemelkedett a pamlagról. Sápadt arcát olyan kin torzította el,

Mallóry elröhögte magát.

— Hiába fogja ezt állítani ön, senki sem adna hitelt szavainak. »Mallóry-ügy« nincs többé a bünkrónikában: az iratok eltűntek s a tanuk meghaltak valamennyien. A cinkostársak bűnei azonban

végtárgyalásokon lettek megállapítva!

Emil magánkívül volt a felháborodástól.

— Mindaz amit ön mond, nem egyéb, mint a dolgok démoni elferdítése. Ne merészelje megvalósítani ördögi bosszu tervét. Becstelennek nyilvánított minden támadást a Rácz- és Biró-család ellen. Tudja meg, hogy testemmel fogom megvédeni őket!

— Ó, ó, drága barátocskám, ön nagyon tüzes. Micsoda: ferdítésel vádol ön? Minden a szemszögtől függ, amelyből a dolgokat áttekintjük. Ha ön én mellettem nőtt volna föl s annyi sok éven át mindennap az én szavaim szívódtak volna a vérebe, ma talán más szemmel nézné azt a bandát, amelyért most annyira lelkesedik.

— Hallgasson! Szót se többet. Jegyezze meg jól, amit mondom! Ha ön engem a végleteleg ragad, tulajdonítsa majd magának, ami történni fog. Ha ön tudott gyilkolni gázságból, tudni fogok én is becsületből. Am jó, kényszerítsen rá, én nem rettenek vissza attól, hogy igazságot tegyek! Vigyázzon, nehogy a fia kezei által fejezze be gyalázatos életét, amelynek legnagyobb átalálóságát most készül elkövetni!

Mallóry mindjobban fölegyenesedve hallgatta Emil keserű dühének ezt a féktelen kitörését. Tagjai szinte fölágaskodni látszottak, amíg dőn gunyos lelkesültséggel kiáltotta:

(Folytatjuk)

ország gazdasági érdekei is megkövetelik.

Magyarországnak ez a tranzító szerepe a békeidőkben megfelelő módon érvényesült is. A világháború után bekövetkezett gazdasági elzárkózások és politikai ellentétek következtében az átmenő forgalmat főleg a románok a magyar vasutakról bizonyos mértékig elirányították, ami természetesen nem vált gazdasági érdekeik előnyére. Az új, együttműködő Európában Magyarország vasutainak vissza kell kapniuk természetes szerepüket. Ezzel kapcsolatosan vasutaink teljesítményei hatalmasan fel fognak fokozódni, ami rá fog kényszeríteni bennünket arra, hogy vasúti berendezésünket a felfokozott igényeknek megfelelően kiépítsük.

De nemcsak a magyar vasutaknak és a közutaknak lesz nagy szerepük az új Európa forgalmának lebonyolításában, hanem első sorban a legnagyobb magyar vízi utnak, a Dunának, mely az új Európa közlekedésügyében a legnagyobb és a legfontosabb feladatokat kapja. A német csatorna-rendszer elkészülte után a Kelet-tengertől a Fekete-tengerig terjedő hatalmas vízi ut hasítja ketté Európa testét. Ez a vízi ut már önmagában véve is át fogja alakítani a jelenlegi közlekedési strukturát és olyan területeken és viszonylatokban teszi lehetővé a vízi ut forgalmi területeinek kiterjesztését, amelyek eddig tiszta szárazföldi relációk voltak. Ennek a vízi utnak végleges elkészülte után ugyanis nemcsak német gazdasági területek jutnak a vízi ut hatáskörébe, de a svájci és a francia forgalmak igen jelentős tételei is bekerülnek a kombinált vízi ut forgalmi vonzókörébe s ezáltal annak forgalmát alaposan megnövekedtesztjük. A Dunának ebből a szempontból való felismerése már eddig is megtörtént, amit a francia és svájci dunahajózási vállalatok is bizonyítanak.

Magyarország új szerepének felismerése kötelességünké teszi, hogy megtegyük mindazokat az intézkedéseket, melyek ebből kifolyólag a magyar gazdasági élet javára válhatnak. Mindenekelőtt műszakilag kell felkészülnünk a várható eseményekre. Ki kell dolgoznunk azokat a terveket, melyek az igények kielégítésére alkalmasak lesznek, hogy a munkálatok kellő időben megindíthatók legyenek. Így különösen a közúti munkálatok mellett a vasúti csatlakozó állomások kiépítésére, a rendező pályaudvarok felszerelésére a fontos s addig is, míg ezek műszaki berendezései elkészülnek, már most gondoskodni kell azokról az ideiglenes megoldásokról, melyek a forgalom megindulása alkalmával ideiglenesen modus vivendit adnak.

Vízi utainknál is sok lesz a tenneivaló. A magyar gazdasági életnek létérdeke, hogy az új Európa vízi úthálózatába a saját gazdaságát minél intenzívebben bekapcsolja. A már szinte egy évszázad óta tervbe vett Duna-Tisza csatorna megépítése az új Európában, Magyarországra nézve a kényszerű szükség erejével jelentkezik, annál is inkább, mert a magyar mezőgazdaságnak fontosságban jelentékenyen megnövekedő szere-

pe egyenesen megköveteli, hogy a magyar mezőgazdaság tisztavidéki terményei a nemzetközi vízi útból közvetlenül bekapcsolódhassanak. Ugyancsak nagy szerep vár a magyar gazdasági életben már eddig is igen fontos feladatokat betöltő csepeli kikötőre. Itt is elő kell készülnünk és meg kell tennünk mindazokat az intézkedéseket, melyeket a bekövetkező események megkövetelnek, annál is inkább, mert a kikötő már a mostani igényeket is nehezen tudja ellátni s annak agilis vezetője épp a legutóbbi napokban mutatott rá a fennálló nehézségekre s új beruházásokat sürgetett.

A csatornatársaság földjeinek bérbeadása. Vrbásról jelentik: A novivrbázi csatornafelügyelőségi irodában aug. 4-én délelőtt 9 órakor adják ki bérbe 1940 október 1-től 3 évre a kulai határtól a sztárvrbázi határig terjedő részekben fekvő csatornatársasági szántókat, legelőket, kaszálókat és nádasokat. Kulán augusztus 4-én délután 2 órakor a fürdőháznál lévő partéri háznál tartanak árlejtést a vrbázi határtól a crvenkai határig terjedő részekben csatornatársasági szántók, legelők, kaszálók, nádasok és utak bérletére. Utólagos és írásbeli ajánlatokat nem fogadnak el. A feltételek Scheer Jakab novivrbázi csatornafelügyelőnél tudhatók meg.

TŐZSDE

BEOGRADI ERTEKTŐZSDE
Devizák; árcinlát — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

Augusztus 1.
London (egy font) 172.22—169.02.
Newyork (100 dollár) 4485—4425.
Gent (100 svájci frank) 1018.06—1008.06.
Berlin (100 márká) 1490—1470.
Newyork magánkliring 5520—5480.

Allampapírok: 7%-os beruházási kölcsön 98.50—97.50. 7%-os Hip. bankkötvény — 100. 2 1/2%-os Ratna Steta 441—439, kötés 441—440. 6%-os bég-luk 77.50—76.75. 6%-os dalmát agrár 70.50—69.50, kötés 70.

Részvények: Narodna Banka 7900 —, Agrarna Banka 194—192, kötés 192.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Rozs, bácskai és bánáti hetvenkét kilós 2%-os 220—222.50. **Árpa,** bácskai és szerémi 212.50—215. **Zab,** bácskai, szerémi és szlavóniai 238—240. **Tengeri,** bácskai, bánáti és indiai paritásban 182, bácskai fehér 192. **Buzaliszt,** bácskai és bánáti nullás gg és g 365—375, kettes 342.50—352.50, ötös 322.50—332.50, hatos 302.50—312.50, hetes 272.50—282.50, nyolcas 175—180, szerémi és szlavóniai nullás g és gg 360—370, kettes 337.50—347.50, ötös 317.50—327.50, hatos 297.50—307.50, hetes 267.50—277.50, nyolcas 175—180. **Buzakorpa** jutazsákokban bácskai és szerémi 162.50—165, bánáti 160—162.50. **Buzadara** bácskai és bánáti zsák nélkül 390—400. **Fehérbab,** bácskai és szerémi 2%-os, zsák nélkül 440—450. **Sertésszir** 25 kilós kánákban brutto nettoért 1860—1875, hordókban netto, franko hordó 1900—1925. Forgalm: Csekély.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 9.70. London 17.50, Newyork 440, Milánó 22.20, Berlin 175.62, Szófia 5.25, Bukarest 2.30.

S P O R T

A szubotikai alszövetség elsőosztályú bajnokságának sorsolása

Augusztus 18: VSC—SzAND, Sport—Bunyevac, SzMTC—Dulcisz, Csantaviri AK—Radnicski, Zrinyszki—Bohémia.
Augusztus 25: Sport—VSC, Bunyevac—SzMTC, Csantaviri AK—Zrinyszki, Bohémia—JAK.
Szeptember 1: SzMTC—VSC, SzAND—Sport, Bunyevac—Radnicski, Dulcisz—Zrinyszki, JAK—Csantaviri AK.
Szeptember 8: VSC—Radnicski, SzAND—SzMTC, Zrinyszki—Bunyevac, Dulcisz—JAK, Csantaviri AK—Bohémia.
Szeptember 15: Bunyevac—JAK, Bohémia—Dulcisz, VSC—Zrinyszki, Radnicski—SzAND.
Szeptember 22: JAK—VSC, Dulcisz—Csantaviri AK, Bohémia—Bunyevac, Zrinyszki—SzAND.
Szeptember 29: SzMTC—Radnicski,

Sport—Zrinyszki, VSC—Bohémia, JAK—SzAND, Csantaviri AK—Bunyevac.
Október 6: Csantaviri AK—VSC, SzAND—Bohémia, Sport—JAK, Dulcisz—Bunyevac.
Október 13: Radnicski—Zrinyszki, Bohémia—Sport, VSC—Dulcisz, Csantaviri AK—SzAND, JAK—SzMTC.
Október 20: SzAND—Dulcisz, SzMTC—Sport, VSC—Bunyevac, JAK—Radnicski.
Október 27: Bunyevac—SzAND, SzMTC—Csantaviri AK, Dulcisz—Sport, Radnicski—Bohémia, JAK—Zrinyszki.
November 4: Bohémia—SzMTC, Sport—Csantaviri AK, Dulcisz—Radnicski.
November 11: Zrinyszki—SzMTC, Radnicski—Sport.

NEM LESZ ÚJ BEOSZTÁS A PETROVGRÁDI ALSZÖVETSÉGBEN

Mint ismeretes, a petrovgrádi alszövetség választmánya több egyesület sürgetésére megváltoztatta a bajnokság lejátszásának módját és az eddigi osztályrendszer helyett a régi csoportrendszerrel állította vissza, amelyben az alszövetség csapatai négy csoportban játszanak, a csoportbajnokok pedig a döntőbe kerülnek.

A határozat ellen a petrovgrádi Radnicski, az Uzdini SK és a kraljevicsevoí Rep'd felebezéssel élt. A Szerb Szövetség legutóbbi ülésén foglalkozott a felebezésekkel és azoknak helyt adva utasította az alszövetséget, hogy a bajnokságot a régi rendszer szerint bonyolítsa le.

A határozat értelmében tehát az 1940-41. évi bajnokságot is az osztályrendszer szerint játsszák le és megmarad a bánáti liga. A ligából a tavalyi csapatok közül kiesik a vrsaci Dusan Szilni, amelynek helyét a másodosztályú selejtező mérkőzések győztese foglalja el. Az utolsóelőtti helyezett Vojvodina két minősítő mérkőzést játszik a másodosztályú selejtezők második helyezettjével.

PETROVGRÁDI USZÓK BEOGRÁDBAN ÉS PALICSON

A petrovgrádi Vojvodina uszógárdája a vasárnapi háziverseny után két nagyszabású versenyen vesz részt. Az ifjúsági uszók szombaton és vasárnap indulnak az országos bajnoki versenyen, amit Beogradban rendeznek meg. A szenior uszók a palicsi uszó versenyen vesznek részt, amely három serlegért folyik. A pontverseny győztese a Reggeli Újság serlegét nyeri. A vándorserleg vezetője a petrovgrádi Vojvodina és ha az idén is megnyeri a pontversenyt — am're komoly kilátások vannak — a szép sport-trofea végleg birtokába kerül. Külön serleget kap a vízilabda-torna és a 4x50 méteres gyorsuszóváltó győztese.

KUGLI HIREK

A SZUBOTICAI BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. Első KK	13 10 0	3 2468:2233	20
2. Napredák	13 8 1	4 2125:1954	17
3. Zvezda	12 8 0	4 2099:1884	16
4. Obrtnik	13 8 0	5 2245:2170	16
5. Szlávia	13 7 0	6 2352:2262	14
6. Iparosdal.	14 6 0	7 2389:2345	13
7. Oldboy	14 6 1	7 2253:2350	13
8. AKD	16 5 0	11 2404:2686	10
9. Vojvodina	14 4 0	10 1580:1877	8
10. Zanatlija	12 3 1	8 1938:2093	7

Rövid sport hírek

Blédben augusztus 8—11. között tartják meg a hagyományos nemzetközi teniszversenyt, amelyet az idén a Beogradi TK a lyublyanai Illiriával karöltve rendez.

Jazbinsek, a zágrebi Gragyanszki válogatott középfedezete, a szpliti Hajdukhoz szerződött. Ugyancsak a Hajdukba lépett Krsztulovics, a szarajevói Szlávia kapusa.

A mitrovicai Gragyanszki vasárnap Zemunban barátságos mérkőzést játszik az SK Zemunnal.

A Milovancev-serlegtorna vasárnapi mérkőzése: Crvenkai Crvenkai SK—Dulcisz és Kulán JSK—topolai JAK.

Budapesten szeptember első napjában magyar—német válogatott atlétikai viadal lesz.

Zágrebben szeptember első felében horvát-bolgár válogatott futballmérkőzés lesz, a visszavágó mérkőzést szeptember második felében rendezik meg Szófiában. A zágrebi Gragyanszki a Ferencvárossal is szeretne játszani két mérkőzést ebben vagy a következő hónapban, a Ferencvárosnak azonban nincsen szabad napja.

Asbóth József Riccionében 6:4, 6:2 arányban győzött Del Bello olasz teniszbajnok ellen. Asbóthnak, úgy látszik, ma nincs ellenfele a kontinensen. Ugyanezen a versenyen Somogyi Klári 6:0, 6:3 arányban győzött Tonolli ellen, a többi 5 versenyszámot azonban az olaszok nyerték.

ASZTALI TENISZ

VASÁRNAP LESZ A NOVISZÁDI KOK VERSENYE

A Katolikus Olvasókör vasárnapi propaganda-versenyének egyes számainak a következő sorrendben bonyolítják le:

Reggel 8 órától befejezésig ifjúsági és férfi egyes, délután 2 órától női egyes, férfi, női- és vegyespáros. Ha a sok nevezés miatt egyik-másik versenyszámot vasárnap nem lehetne befejezni, a versenyt hétfőn este folytatják.

A díjak közül a férfi egyes győztese a KOK vándorserlegét nyeri, a legtöbb pontot szerzett csapat pedig Kiss Gyula alszövetségi elnök serlegét kapja. Kiosztásra kerülnek még oklevelek és különböző jutalomtárgyak.

Benevezni szombat estig lehet Fehér Józsefnél, a KOK pénztárosánál.

PESTI POSTA

1. **AZ EGYIK NÉPSZERŰ PESTI SLÁGERSZINÉSZT** háta mögött catch as catch can szerzőnek hívják. Tudniillik ott veszi melódiáit, ahol éri. A kitünő sláger-íparos a minap is befejezett egy andalító dalt, amelyet baráti körben egy budai vendéglő különszobájában lezongorózott. Az utolsó akkord elhangzása után büszkén nézett körül a zeneszerző és ellentmondást nem tűrő hangon így szól:

— Erre a melódiára Lehár is büszke lehetne...

Most közbevágott a jelenlevő zenekritikus:

— Nyugodt lehetsz. Büszke is!...

2. **EZ A TÖRTÉNET** inkább a jószívű alkoholistáknak szól. Azért jószívűek, mert írta valójában, hogy aki a bort szereti, rossz ember nem lehet. Az történt, hogy az egyik ismert budapesti politikai hírlapíró súlyos feltételi kardpárba vitott a mult héten és ellenfelét két menetben megvágta. A második sebesülés után a viaskodást beszüntették.

Este a barátok zajosán ünnepelték a párbajhőst, csupán az egyik karta, a párbajhős testi-lelki cimborája nem lelkesedett túlságosan. Amikor megkérdezték tőle, hogy nem tartja-e csodálatosnak a hírlapíró ragyogó vívóteljesítményét, fanyalognya így válaszolt:

— Nem újság ez nálam! Minden nap megcsinálja ezt!... Mert mi volt tulajdonképpen a vívóteremben? Három hosszulás — egy vágás. Aztán megint három hosszulás és megint egy vágás...

3. **KEVESEN TUDJÁK**, hogy Josuke Macuoka, az új japán külügyminiszter 21 évvel ezelőtt, mint kapitány a Vladivosztok melletti pervajja-rjcskai osztrák-magyar fogolytábor parancsnoka volt. A magyar tisztekkel összebarátkozott és bámulatosan rövid idő alatt megtanult magyarul. A japán birodalom külügyminisztere ma is levelezésben áll Fojtha Gábor diósugróci földbirto-kossal, aki három héttel ezelőtt kapott utoljára levelet, előkelő távok-leleti barátjától. A magyarnyelvű levélben azt írja többek között Macuoka, hogy a császár visszahívta Washingtonból, ahol nagykövet volt, mert nagy feladat elvégzésére szemelte ki.

4. **FEDÁK SÁRI** teljes elvonultságban BÉlatelepen nyaral. Zsaza üdülése óta egyetlen vendégnek nyitotta ki villája kapuját. Ez a szivesen várt látogató Csathó Kálmán volt, az országosnévű író, a Magyar Színház és Andrassy-uti színház új igazgatója. Csathó déltájt érkezett Főnyod-Bélatelepre és az esti gyorsal tért vissza a fővárosba. A beavattottak úgy tudják, hogy Fedák az új idényben magyar vidéki milióban játszó bubájos Csathó-vigjáték címszerepét fogja alakítani.

5. **GRÓF WENCKHEIM LAJOSNÉ**, Teleki Maritta grófnő családi látogatásban volt Szobon. A grófné és vendéglátó rokona, Luczenbaczher Raoulné együtt tértek vissza Pestre,

és nem vonattal, vagy autón, hanem csónakon. Reggel indultak, Vá-cott ebédelték és este kikötöttek Uj-pesten. Fürdőtrikóban eveztek végig a turát, még pedig komoly evezéssel, mert »csurogni« nem lehetett a heves ellenszél miatt. Eredmény: mindkét hölgy két kilóval könnyebben szállt partra.

6. **AZ ISMERT LIBRETTISTA** és dalszövegíró, aki nem kamarai tag, e nyáron nem nyaralt, hanem honfiai kötelességének tett eleget az egyik munkatáborban. Meg kell adni, hogy humora nem hagyja el. A minap, amikor kivonultak a munkahelyre, egy kocsival találkozott.

— Jobbra kitérni — hallatszott a szakaszvezető parancsa.

— Én kitérhetek jobbra — jegyezte meg a librettista, — egészen jobbra, én kitérhetek balra, én kitérhetek akárhová, rajtam a kitérés már nem segít.

7. **TOGARE**, a szingaléz herceg, aki bámulatos tigrisszelidítő mutatványával Budapest egyik nagy nyári szencziója, remek felépítésű fiatal-ember. Meztelen felsőtesttel, ahogy bejön a ketrecebe, úgy hat mint valami szobor. Különös barna bőre és arany felső karján viselt karperece lenyűgöző hatása, különösen a hölgy közönség szempontjából. Nem csoda hát, ha mázsaszámra kapja a szerelmes leveleket A szingaléz herceg azonban nem válaszol rájuk, nem is olvassa el őket, mert nem is érti meg. Elhárította az ismerkedés lehetőségét az egyik szép, de már régebben nem játszó primadonnával szemben is. Ráfogták, hogy nőgyűlölő, de ezzel sem törődik. Teljesen absztinens életet él, délelőtt próbál, délután, meg este szerepel. Szabad idejében alszik, a munkában mosolyog, de csak tigriseire. A »macskák« számára egy pillantása sincs.

—thy

Fedák Sári rövidesen újra bevonul a filmmütermbe. Bánky Viktor rendezésében és vállalkozásában még augusztus folyamán forgatni kezdi a Magyar Színház tavalyi nagyszerű operettjét, a Tokaji aszu-t. A külső felvételeket az ősszel Tokajban forgatják le. A film főszerepét majdnem kivétel nélkül a Magyar Színházbeli operett élgárdája játssza. Néhány új szereplője is lesz a filmnek: Erdélyi Mici, Somlay Artur, Mály Gerő — esetleg Szörényi Éva és Jávor Pál. Ha az itt felsoroltakhoz hozzászámítjuk a színházi előadás sztárlistáját is, amelyen Fedák Sári vezet, könnyű megállapítani: a »Tokaji aszu« nem tartozik majd az olcsó magyar filmek közé.

Darabirási láz. Megirtuk, hogy a színészek körében valósággal darabirási láz tört ki. Muráti Lili, aki Bledben tölti a nyarat, szintén az irási láz áldozata lett. A Vigszínház népszerű színésznője azonban nem szindarabot írt, hanem regényt, amelynek problémája, hogy mennyi nehézséggel kell a mai lányoknak megküzdenniök, hogy férjhez tudjanak menni.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 — dinár, vastagbetűs 2 — dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12 — dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetés adó a hirdetőfelet terheli.

Ne hamarkodja Ön el üzleti könyveinek lefektetését, hanem forduljon előbb szakemberhez, s így sok felesleges gondtól szabadul meg

BORBÉLY LAJOS professzionista könyvszakértő, Novisad, Post-fah 75. Lakás: Kralja Petra II. 162. számú ház melletti új uccában.

VI.

»NÖVENYHARMAT utazásnál — jobb üdítő minden másnál! Ara patikákban, boltokban 14 dinár. 1879

LEVELEZÉS

„Salva“ krém, pamacs és víznélküli borotválásra

Kapható minden szaküzletben!

ALLAST KERES

FIATAL házaspár állást keres augusztus 15-re. Az ember kocsinak, az asszony mindenesnek ajánlkozik. Cím a kiadóban. 4454

ELADÓ

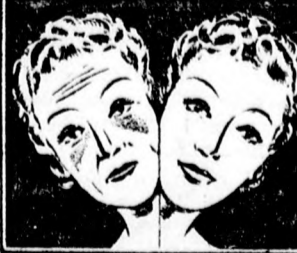
48.000 dinár bérjövédellel eladó ÜZLETHÁZ, amely 3 részre osztható 520.000 dinárért, vagyonelosztás miatt. A legjobb tőkebefektetés. — Ingatlanforgalmi Iroda, Novisad, Zselyeznicka 1. 4351

JÓFORGALMU mérsékelte Novibecsen más elfoglaltság miatt eladó. Farkas Mihály, Novibecsej. 4438

HAZ a város központjában, 1600 dinár havi hozammal 125.000 dinárért eladó HAZ új, 3 lakással, 145.000 dinárért eladó. HAZ a posta közelében, 3500 dinár havi hozammal 500.000 dinárért eladó. SZALLÁS Novisad közelében, 23 hold szántó, teljes élő és holt felszereléssel 475.000 dinárért eladó. HÁZHELYEK 15 drb, 12 m. uccai fronttal, 30 m. mély, darabonként 20—25.000 dinár. BIRÓ ingatlanforgalmi iroda, Novisad, Ilije Ognyanovicsa 18, a Tanurdsics-palota mögött. 4446 Használjon »PENDOR« sütőport, mely szép, jó és kiadós kenyeret biztosít gyenge lisztekből is. Kérjen árajánlatot. Jany Albert, Szombor. 4447

JÓL BEVEZETETT fűszer- és rövid-áru kereskedés, forgalmas helyen trafikál együtt eladó. Cím a kiadóban. 4223

DESANKA KREM

Szeplők, pattanások eltüntetésére: csak Popović-féle Deszanka krém

(Kérjen ingyen mintát.)

JUGOFLORA A. D. BEOGRAD Cetinjska ul. 26.

KERESLET

100—120 lóerős SZIVOGÁZMOTORT jó állapotban lévőket vennék. Cimeket a kiadó továbbít. 4358

HENTES-SEGÉD azonnal felvétetik. Pintér József, Kula. 4439

VILLANYSZERELŐ vagy mechanikus-segéd felvétetik. Kurtz-Rádió, Novisad. 4452

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém Kapható: gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszerárakban és kereskedésekben. APOTEKA KÜCHLER, VRSAČ. 3474

NYILTTÉR

Férjem Bogoy Dániel ok nélkül elhagyott. Esetleges adósságaiért, tetteiért nem felelek.

Bogoyevó, 1940 augusztus 1.

Bogoy Dánielné, szül. Kiss Etel

*) E rovatban közölteért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

FIAT, ANTONIOLE, WARTA, AGORA, TOP, WALVOLIN, AUTO-OLAJ, ALANCO, RECY, DYNOS, W, ES HASZNÁLI, ANTONIOLE

DKW WANDERER AUDI-HORCH PIRELLI-AUTOGUMI

AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉS

AUGUST KUTALEK-NOVISAD

KRALJA PETRA II. 64-65. TELEFON 39-06.

BARÁTNOK

Ella találkozik a korzón barátnőjével.

— Képzeld, — ujságolja ragyogó szemmel, — Tibor tegnap este megkérte a kezemet.

A barátnő mosolyog.

— Ugye, milyen angyalian csínlája?

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Novisad, Kr. Petra II. (Futocki put) 50
Telefon: 21-37, 6jfel 20-58
Felelős kiadó: Andreo Dezső

A kiadóhivatal felkelti: Elaszek Ferenc

Pretpilata — Előfizetés:

Egy hónap 28 — dinár (kihordó útján 30 din.)

Három hónap 80 — dinár (kihordó útján 86 din.)

Félévre 160 — dinár (kihordó útján 172 din.)

izleti svakodnevno - Megjelenik naponta
Post.čekovni račun — Postacsekkszámia:
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692